

❖ รายงานประจำปี 2564 กรมส่งเสริมการเกษตร

DEPARTMENT OF AGRICULTURAL EXTENSION

ANNUAL REPORT

2021

DOAE

2504

2524

2514

2534

รายงานประจำปี

2564

กรมส่งเสริมการเกษตร
Annual Report 2021

Department of Agricultural Extension

2544

2554

2574

2584

สารอธิบติกรมส่งเสริมการเกษตร

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรเพื่อยกระดับเกษตรกรไทยภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และให้ความสำคัญกับงานตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชน พี่น้องเกษตรกร และการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวเป็นความท้าทายอย่างมากของกรมส่งเสริมการเกษตรในการช่วยเหลือดูแลและสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร ควบคู่ไปกับการเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและการปรับวิธีการทำงานสู่ความปกติใหม่ (New Normal) โดยยึดหลักตลาดนำการผลิตตามนโยบายของ ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้สามารถปรับเปลี่ยนการผลิตและการบริหารจัดการสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดตลอดจนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ส่งเสริมการบริหารจัดการปัจจัยการผลิตเพื่อยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐาน ใช้กลไกและเครือข่ายการทำงานส่งเสริมการเกษตรเชื่อมโยงทุกระดับ รวมถึงการช่วยเหลือดูแลและให้บริการแก่เกษตรกร สร้างและขยายผลเกษตรกรรุ่นใหม่ให้พร้อมเพื่อพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการ และขยายความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ

ในโอกาสนี้ กระผมขอให้กำลังใจพร้อมขอบคุณเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรทุกท่านทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจและทุ่มเทความรู้ความสามารถในการช่วยเหลือพี่น้องเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งสู่ภาคเกษตรไทยทั้งระบบ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรอยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืนต่อไป

(นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง)

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

DOAE

คำนำ

รายงานประจำปี 2564 ของกรมส่งเสริมการเกษตร จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมผลการดำเนินงานและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่หน่วยงาน องค์กร ส่วนราชการและผู้สนใจทั่วไป โดยมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของกรมส่งเสริมการเกษตร วิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจและอำนาจหน้าที่ โครงการสร้างองค์กร อัตราคำลัง รายงานการเงิน และผลการดำเนินงาน/โครงการตามภารกิจ ในการสนับสนุนการดำเนินงานของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ใน 4 ด้าน คือ ด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และด้านการสร้าง การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการดำเนินงานในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานประจำปี 2564 ของ กรมส่งเสริมการเกษตร ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจน ประชาชนผู้สนใจทั่วไป

กรมส่งเสริมการเกษตร

เมษายน 2565

ส่วนที่ 1 ข้อมูลภาพรวมของหน่วยงาน

ประวัติกรมส่งเสริมการเกษตร	1
วิสัยทัศน์	4
คำขวัญ	4
พันธกิจ	4
ค่านิยม	4
ภารกิจและอำนาจหน้าที่	5
โครงสร้างองค์กร	6
แผนที่ตั้งหน่วยงานภูมิภาคและหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค	7
อัตรากำลังเจ้าหน้าที่	8
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	9

ส่วนที่ 2 ผลการปฏิบัติราชการ

2.1 ผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	12
2.2 ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	14

2.3 ผลการดำเนินงานตามภารกิจที่สำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	15
2.3.1 ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง	17
● แผนแม่บทประเด็นความมั่นคง	17
2.3.2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	18
● แผนแม่บทประเด็นการเกษตร	18
● แผนแม่บทประเด็นการท่องเที่ยว	43
● แผนแม่บทประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่	44
2.3.3 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	45
● แผนแม่บทประเด็นพลังทางสังคม	45
● แผนแม่บทประเด็นเศรษฐกิจฐานราก	47
2.3.4 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	62
● แผนแม่บทประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน	62
2.4 ผลการดำเนินงานสำคัญในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	63
2.5 ผลการดำเนินงานในการสนับสนุนภารกิจองค์กร	76
2.5.1 การให้ความช่วยเหลือเกษตรกร	76
2.5.2 การประชาสัมพันธ์	80
2.5.3 การเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรและการปรับวิธีการทำงานสู่ New Normal	84
2.5.4 การร่วมมือด้านการเกษตรกับต่างประเทศ	90
2.5.5 การร่วมมือกับหน่วยงานและภาคเครือข่าย	91

ส่วนที่ 3 รายงานการเงิน 95

3.1 งบแสดงฐานะการเงิน	96
3.2 งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน	98

ส่วนที่ 4 รางวัล 101

รางวัลจากหน่วยงานภายนอก	102
-------------------------	-----

ผู้บริหาร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร

นายมนตรี พลเคน
รองอธิบดี
กรมส่งเสริมการเกษตร

นางอัญชลี สุวจิตตานนท์
รองอธิบดี
กรมส่งเสริมการเกษตร

นางกุลฤดี พัฒนะอิ่ม
รองอธิบดี
กรมส่งเสริมการเกษตร

นายจร ธารประเสริฐ
รองอธิบดี
กรมส่งเสริมการเกษตร

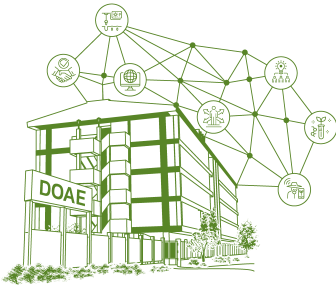

ส่วนที่ 1

ข้อมูลภาพรวมของหน่วยงาน

ประวัติกรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตรจัดตั้งขึ้นจากแนวคิดที่จะให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการส่งเสริมและเผยแพร่ทางการเกษตรทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง ไว้ที่หน่วยงานเดียว โดยรวมงานส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานปลัดกระทรวง กรมกสิกรรม และกรมการข้าวเข้าด้วยกัน เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก บริการและเผยแพร่วิชาการ หรือความรู้เกี่ยวกับการเกษตรแผนใหม่ให้ถึงตัวเกษตรกร โดยทั่วถึงและแพร่หลาย โดยมีลำดับการจัดตั้งกรม ดังนี้

วันที่ 1
กรกฎาคม
2498

- ที่ประชุมอธิบดีกรมต่างๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรได้มีการปรึกษารื้อหรือถึงเรื่องการปรับปรุงงานส่งเสริมการเกษตรให้เป็นรูปแบบประสม แทนการส่งเสริมแต่ละพืชหรือสัตว์แต่ละอย่าง โดยจะเริ่มด้วยการจัดตั้งกองขึ้นในสำนักปลัดกระทรวงเกษตร และจะขอตั้งเป็นกรมต่อไป

วันที่ 1
มกราคม
2504

- คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการให้กระทรวงเกษตรพิจารณาจัดตั้งกรม หรือ สำนักงานส่งเสริมการเกษตรขึ้นเป็นหน่วยงานกลางในกระทรวงเกษตร

วันที่ 1
กรกฎาคม
2509

- ให้เรียกชื่อว่า “กรมแพร่ขยายการเกษตร” โดยโอนงานส่งเสริมการเกษตรจากทุกกรมในสังกัดกระทรวงเกษตรมารวมอยู่ในกรมแพร่ขยายการเกษตร ส่วนเจ้าหน้าที่ให้เรียกพนักงานแพร่ขยายจังหวัดและพนักงานแพร่ขยายอำเภอต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการให้เปลี่ยนชื่อเป็น “กรมบริการเกษตร” โดยเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคให้ยุบ กสิกรรมจังหวัดและยุบ กสิกรรมอำเภอ และให้เปลี่ยนเป็นเกษตรจังหวัดและเกษตรอำเภอ

- ที่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญได้มีมติรับหลักการพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2510 เพื่อขอตั้งกรมส่งเสริมการเกษตร และได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายให้ตั้ง “กรมส่งเสริมการเกษตร” ได้เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2510 ซึ่งเป็นวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ หน้า 1 เล่ม 84 ตอนที่ 101 วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2510 โดยมีเหตุผลในการจัดตั้ง คือ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรของประเทศมีอาชีพในการเกษตรประมาณร้อยละ 80 และสินค้าการเกษตรเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ นำรายได้เข้าประเทศประมาณร้อยละ 90 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด ซึ่งอาจถือได้ว่าการเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศขึ้นอยู่กับอาชีพการเกษตรเป็นสำคัญ และได้แต่งตั้งศาสตราจารย์พิเศษ ทำนอง สิงคาลวณิช ให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (คนแรก) ตั้งแต่ พ.ศ. 2511 ถึง พ.ศ. 2518

วัตถุประสงค์การก่อตั้งกรมส่งเสริมการเกษตร มุ่งจัดรูปบริการทางวิชาการเกษตรให้อยู่ในสถาบันเดียวกัน เพื่อสะดวกในการจัดบริการแก่เกษตรกร โดยจัดให้มีการปลูกพืชอาหารให้พลเมืองและส่งเป็นสินค้าออก รวมทั้งเป็นวัตถุประสงค์ของอุตสาหกรรมในประเทศ และกระทำในลักษณะให้เกษตรกรรวมกันเป็นกลุ่ม มีการประสานงานกับสถาบันของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง แนวทางการส่งเสริมกระทำโดยพิจารณาความต้องการของตลาดทั้งภายในและภายนอกเป็นหลัก มีการกำหนดระบบการปลูกให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และทรัพยากร เพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงสุด สนับสนุนการรวมกลุ่ม การสร้างเกษตรกรชั้นนำในท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดการช่วยตนเอง รวมทั้งยุวเกษตรกร กำหนดแผนการปลูกพืชหลายครั้งในพื้นที่ที่มีอยู่แทนการเพิ่มผลผลิต เพื่อแก้ปัญหาการทำงานไม่เต็มที่ของเกษตรกร

วิสัยทัศน์

เกษตรกรมีความเข้มแข็ง
มีคุณภาพชีวิตที่ดี
ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
และมีรายได้ที่มั่นคง

คำขวัญ

ส่งเสริมการเกษตรอย่างสร้างสรรค์
ก้าวทันสถานการณ์
ปฏิบัติงานด้วยความภาคภูมิใจ

พันธกิจ

1. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร
ให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้
2. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีขีดความสามารถในการผลิต
และจัดการสินค้าเกษตรตามความต้องการของตลาด
3. ให้บริการทางการเกษตรและผลิตปัจจัยทางการเกษตร
เพื่อสนับสนุนและจำหน่ายแก่เกษตรกรและ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้าน
การส่งเสริมการเกษตร และบูรณาการ
การทำงานกับทุกภาคส่วน

ค่านิยม

STEC

- มุ่งมั่นบริการ (Service mind)
- ทีมงานเป็นเลิศ (Teamwork)
- เชิดชูคุณธรรม (Ethic)
- ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change leader)

ภารกิจ และ อำนาจหน้าที่

ภารกิจ

ให้กรมส่งเสริมการเกษตร มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ครอบคลุมวิสาหกิจชุมชน องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน การส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มศักยภาพการผลิต การแปรรูป การเพิ่มมูลค่า การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ โดยการศึกษา วิจัย พัฒนา กำหนดมาตรการ และแนวทางในการส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรและการให้บริการทางการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

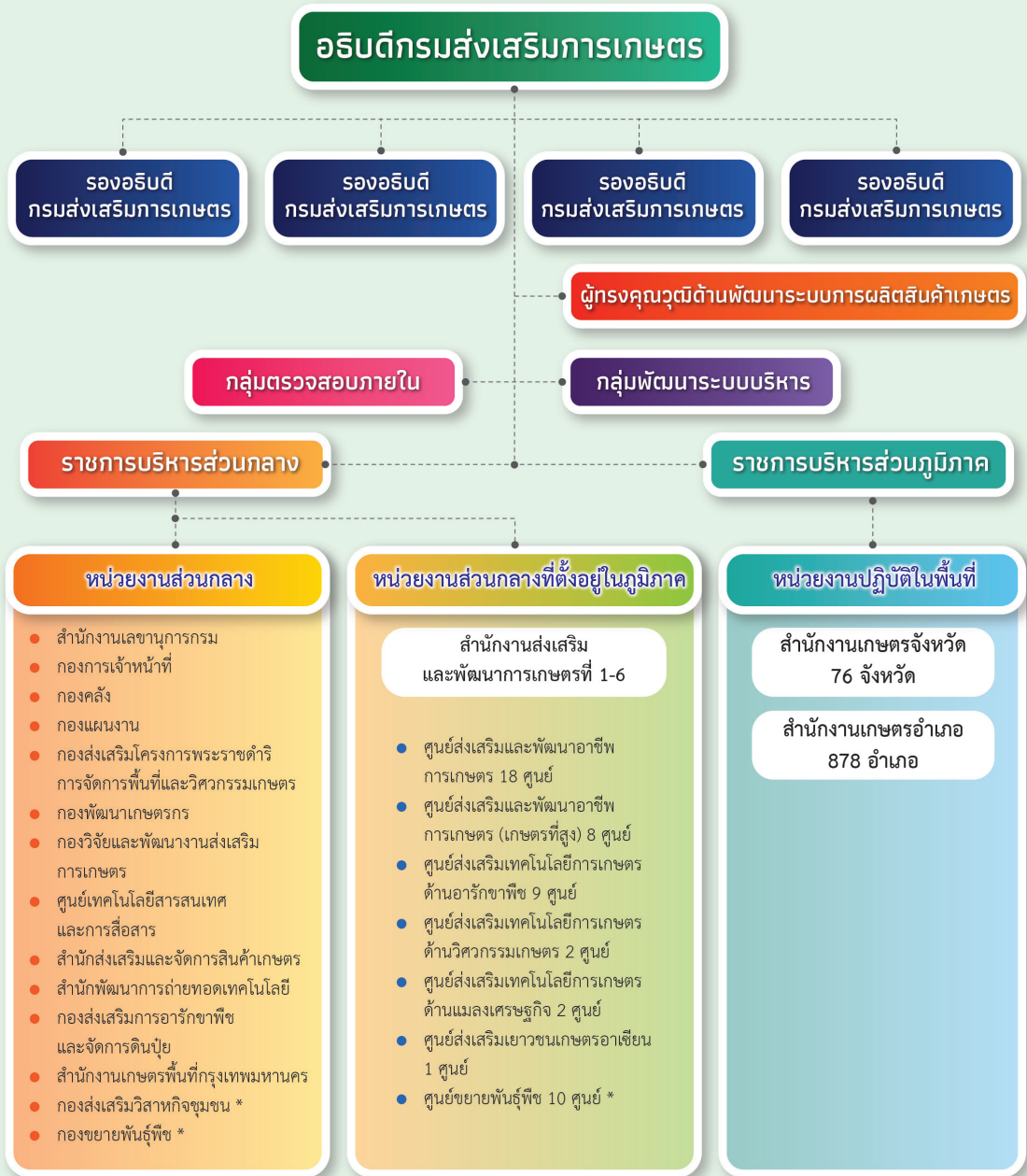
อำนาจหน้าที่

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ครอบคลุมวิสาหกิจชุมชน องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน
3. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตร
4. ฝึกอาชีพ ถ่ายทอดเทคโนโลยี และให้บริการทางการเกษตร
5. ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตร
6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โครงสร้างองค์กรของกรมส่งเสริมการเกษตร

ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2564

หมายเหตุ * หมายถึง หน่วยงานที่ตั้งขึ้นเป็นการภายในกรมส่งเสริมการเกษตร

แผนที่ตั้งหน่วยงานภูมิภาค และหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564

กรอบอัตรากำลังทั้งสิ้น 12,112 อัตรา

ลำดับ	ประเภท	ส่วนกลาง (อัตรา)		ส่วนภูมิภาค (อัตรา)		รวม	
		กรอบ	จำนวน	กรอบ	จำนวน	กรอบ	จำนวน
1	ข้าราชการ	1,166	1,099	7,805	7,301	8,971	8,400
2	ลูกจ้างประจำ	203	195	256	247	459	442
3	พนักงานราชการ	572	486	2,110	1,674	2,682	2,160
รวม		1,941	1,780	10,171	9,222	12,112	11,002

ประเภทข้าราชการ

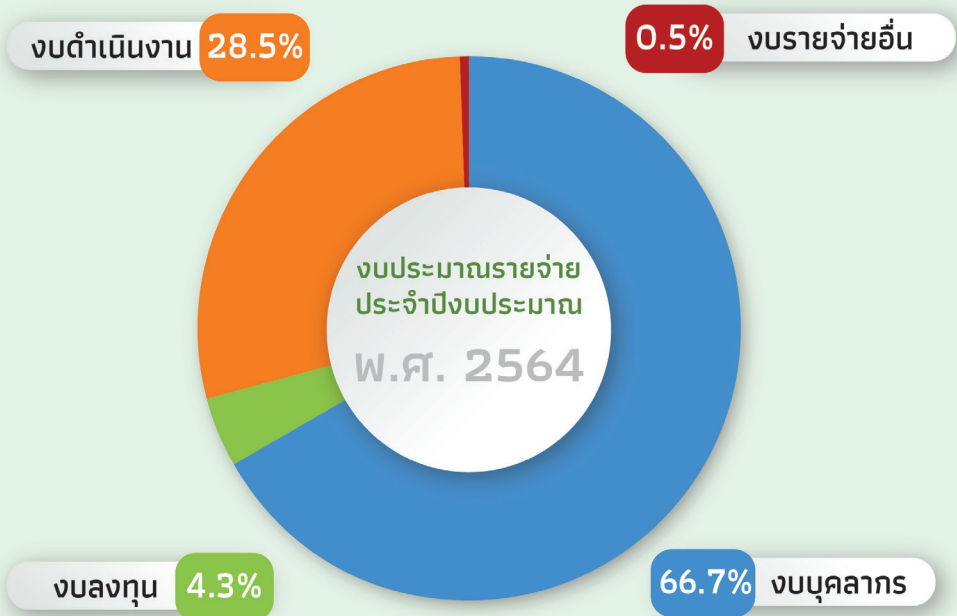
ตำแหน่งประเภท	ระดับ	จำนวนเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามวุฒิการศึกษา (อัตรา)				รวม (อัตรา)
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	
บริหาร	สูง	-	-	1	-	1
	ต้น	-	3	1	-	4
อำนวยการ	สูง	-	44	35	1	80
	ต้น	-	8	3	-	11
วิชาการ	ทรงคุณวุฒิ	-	-	-	-	0
	เชี่ยวชาญ	-	1	2	1	4
	ชำนาญการพิเศษ	-	923	341	13	1,277
	ชำนาญการ	3	1,666	1,063	8	2,740
	ปฏิบัติการ	6	2,527	364	1	2,898
ทั่วไป	อาวุโส	49	85	3	-	137
	ชำนาญงาน	617	200	10	-	827
	ปฏิบัติงาน	414	7	-	-	421
รวม		1,089	5,464	1,823	24	8,400

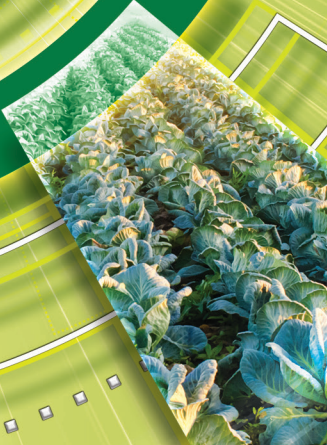
ประเภทลูกจ้างประจำและพนักงานราชการ

ประเภท	จำนวนเจ้าหน้าที่ที่จำแนกตามวุฒิการศึกษา (อัตรา)				รวม
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	
ลูกจ้างประจำ	432	10	-	-	442
พนักงานราชการ	1,141	1,019	-	-	2,160

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

งบบุคลากร	3,693,590,300	บาท
งบดำเนินงาน	1,579,825,600	บาท
งบลงทุน	238,539,800	บาท
งบรายจ่ายอื่น	25,940,500	บาท
รวมทั้งสิ้น	5,537,896,200	บาท

ส่วนที่ 2

➤ ผลการปฏิบัติราชการ

2.1 ผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติราชการของกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ตัวชี้วัด	น้ำหนัก [ร้อยละ]	เกณฑ์การประเมิน			ผลการดำเนินงาน
		เป้าหมายขั้นต่ำ [50]	เป้าหมายมาตรฐาน [75]	เป้าหมายขั้นสูง [100]	
2.1.1 การประเมินประสิทธิผลการดำเนินงาน (Performance Base) น้ำหนักร้อยละ 70					
1) ผลการดำเนินงานตามแนวทาง ส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่	20.00				
1.1) ร้อยละของต้นทุนการผลิต ที่ลดลง	5.00	6.00	10.00	12.59	14.87 (สูงกว่าเป้าหมาย ขั้นสูง)
1.2) ร้อยละของผลผลิต สินค้าเกษตรที่เพิ่มขึ้น	5.00	10.00	14.56	19.12	21.05 (สูงกว่าเป้าหมาย ขั้นสูง)
1.3) ร้อยละของแปลงที่ได้ราคา ผลผลิตเพิ่มขึ้น	5.00	5.00	7.00	8.99	10.26 (สูงกว่าเป้าหมาย ขั้นสูง)
1.4) ร้อยละของแปลงใหญ่ ที่ได้รับการรับรองคุณภาพ และมาตรฐานการผลิต	5.00	60.00	78.64	97.28	88.89 * (ต่ำกว่าเป้าหมาย ขั้นสูง)
2) การพัฒนามาตรฐานข้อมูลกลาง (Data Standard) ข้อมูลบุคคล ของฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร	15.00	กรอบ Data Standard ของฐานข้อมูล ทะเบียนเกษตรกร ได้รับความเห็นชอบ จากคณะกรรมการฯ ที่เกี่ยวข้อง	กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ประกาศใช้ Data Standard และให้บริการ ตรวจสอบสถานะ การขึ้นทะเบียน เกษตรกร กับหน่วยงาน ภายนอก	รายงานการใช้ ประโยชน์จาก ฐานข้อมูลกลาง ข้อมูลบุคคล ของฐานข้อมูล ทะเบียนเกษตรกร ภายหลังการปรับปรุง อย่างน้อย 3 รูปแบบ (อ้างอิงการใช้ ประโยชน์ทะเบียน เกษตรกร ตามที่ กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ระบุ	3 ผลผลิต ตามเป้าหมาย ขั้นต้น/ ขึ้นมาตรฐาน/ ขั้นสูง (ตามเป้าหมาย ขั้นสูง)
3) รายได้เงินสวัสดิการทางเกษตร ของเกษตรกรเฉลี่ยต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้น (บาท/ครัวเรือน/ปี)	15.00	59,460.00	67,695.73	75,931.46	79,485.62 (สูงกว่าเป้าหมาย ขั้นสูง)

ตัวชี้วัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การประเมิน			ผล การดำเนินงาน
		เป้าหมายขั้นต่ำ [50]	เป้าหมายมาตรฐาน [75]	เป้าหมายขั้นสูง [100]	
4) ร้อยละความสำเร็จของ การพัฒนา Smart Farmer ต้นแบบ	20.00				
4.1) ร้อยละของ Smart Farmer ต้นแบบ ที่สามารถจัดทำ แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)	10.00	60.00	70.00	80.00	100.00 (สูงกว่าเป้าหมาย ขั้นสูง)
4.2) ร้อยละของ Smart Farmer ต้นแบบ ที่สามารถจัดทำ แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ได้ มีรายได้เพิ่มขึ้น หรือต้นทุนการผลิตลดลง	10.00	60.00	70.00	80.00	80.67 (สูงกว่าเป้าหมาย ขั้นสูง)
2.1.2 การประเมินศักยภาพในการดำเนินงาน (Potential Base) น้ำหนักร้อยละ 30					
1) การพัฒนาองค์การสู่ดิจิทัล : การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร เพื่อเตรียมความพร้อม สู่มาตรฐาน (GAP) พิซ	15.00	ยื่นเรื่อง/ยื่นคำขอ และเอกสารประกอบ เป็นกระดาษ โดย ประชาชนไม่ต้อง เดินทางมาติดต่อ ณ สำนักงาน เช่น จัดส่งทางไปรษณีย์ อีเมล เป็นต้น	ยื่นเรื่อง/ยื่นคำขอทาง ออนไลน์ (e-form) แต่ยังไม่สามารถแนบ เอกสารมาพร้อมกัน ผ่านระบบได้ โดยให้ ประชาชนจัดส่งแยก มาในรูปแบบ scan file	มีระบบยื่นเรื่อง/ ยื่นคำขอทางออนไลน์ (e-form) ที่ประชาชน มีความปลอดภัย รักษาข้อมูลส่วนบุคคล และแนบเอกสาร ประกอบการ พิจารณาได้	มีระบบยื่นเรื่อง/ ยื่นคำขอทาง ออนไลน์ (e-form) ที่ประชาชนมี ความปลอดภัย รักษาข้อมูล ส่วนบุคคลและแนบ เอกสารประกอบ การพิจารณาได้ (ตามเป้าหมาย ขั้นสูง)
2) การประเมินสถานะของหน่วยงาน ในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0)	15.00	240.00	-	350.00	384.95 (สูงกว่าเป้าหมาย ขั้นสูง)

หมายเหตุ มติคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในการประชุมครั้งที่ 2/2564 เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2564 เห็นชอบแนวทางการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) โดยไม่นำผลการดำเนินงานไปจัดประเภทตามเกณฑ์การประเมินในระดับคุณภาพ มาตรฐาน ต้องปรับปรุง เนื่องจากสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ยังคงแพร่ระบาดอยู่ในปัจจุบัน กระทบต่อการดำเนินงานและการประเมินผล ส่วนราชการ/จังหวัดมุ่งระดมทรัพยากรในการแก้ไขปัญหา และให้บริการประชาชนในภาวะวิกฤติ

2.2 ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ซึ่งการประเมิน ITA เป็นเครื่องมือในเชิงบวกที่มุ่งพัฒนาระบบราชการไทยในเชิงสร้างสรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศได้รับทราบถึงสถานะและปัญหาการดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กร ผลการประเมินที่ได้จะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

กรมส่งเสริมการเกษตร มีผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 คะแนนภาพรวม 90.60 คะแนนระดับผลการประเมิน A ซึ่งมากกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่ได้คะแนนภาพรวม 81.96 โดยระดับการประเมิน ITA ของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แยกตามประเภทเครื่องมือ ดังนี้

ประเภทเครื่องมือการประเมิน	ผู้ตอบแบบสอบถาม	คะแนนเฉลี่ย
1. แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT)	บุคลากรในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 2,004 คน	83.53
2. แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT)	ประชาชนหรือผู้รับบริการ จำนวน 500 คน	85.13
3. แบบตรวจการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT)	เปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานและการให้บริการบนหน้าเว็บไซต์หลักของกรมส่งเสริมการเกษตร (https://www.doae.go.th)	100.00

หมายเหตุ IIT = Internal Integrity and Transparency Assessment
 EIT = External Integrity and Transparency Assessment
 OIT = Open Data Integrity and Transparency Assessment

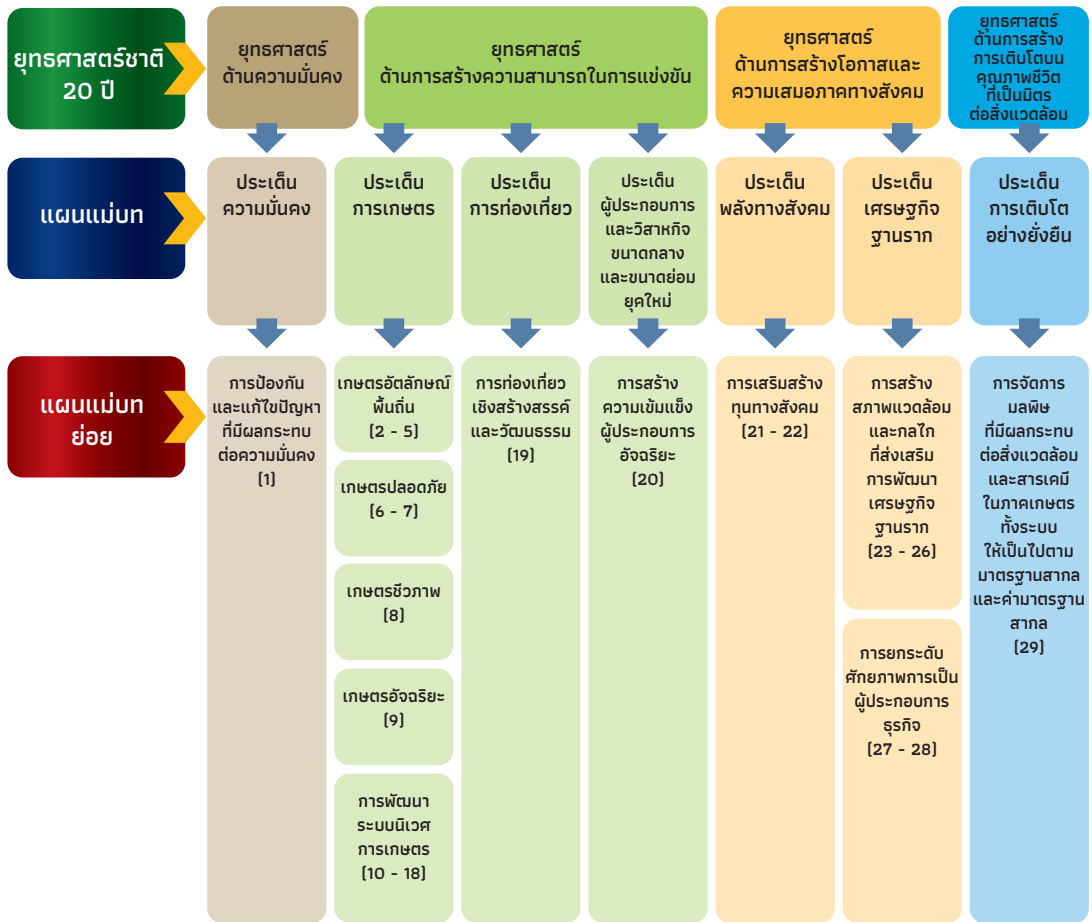
2.3 ผลการดำเนินงานตามภารกิจที่สำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ใน 5 ด้าน ยกเว้น ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมต้องอาศัยการถ่ายระดับเป้าหมายการดำเนินการไปสู่แผนระดับที่ 2 ซึ่งเป็นแผนที่ใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ โดยแผนระดับที่ 2 ประกอบด้วย แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ จากนั้นจะมีการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติตามที่กำหนดหรือดำเนินการต่าง ๆ ในรูปแบบโครงการ/การดำเนินงานตามที่วางแผนไว้

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการงาน/โครงการตามภารกิจ ในการสนับสนุนการดำเนินงานของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติใน 4 ด้าน คือ ด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

แผนภาพความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และโครงการของกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

1. โครงการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในจังหวัดชายแดนภาคใต้	7. โครงการเกษตรอินทรีย์	13. โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	19. โครงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร	25. โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านเกษตร
2. โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น	8. โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร	14. โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา	20. โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ	26. โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร
3. โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร	9. โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร	15. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	21. โครงการส่งเสริมการค้าเป็นงานอื่นเนื่องมาจากพระราชดำริ	27. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
4. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิตการเกษตร	10. ผลผลิตเกษตรที่ได้รับ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ	16. โครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี	22. โครงการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง	28. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)
5. โครงการพัฒนาการผลิตและการค้าผลไม้ภาคตะวันออกให้เป็นศูนย์ผลไม้นี้อย่างร้อนแห่งเอเชีย	11. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	17. โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	23. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	29. โครงการส่งเสริมการหยุดการเผาในพื้นที่การเกษตร
6. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	12. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรกรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)	18. โครงการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรไปสู่สินค้าชนิดใหม่ตามศักยภาพพื้นที่ภาคตะวันออกเชิงพื้นที่	24. โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน	

โดยมีผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

2.3.1 ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศ ให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคาม และภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ โดยมี 5 เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย (1) ประชาชนอยู่ดี กินดีและมีความสุข (2) บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ (3) กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง (4) ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ และ (5) การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินโครงการตามภารกิจในการสนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย ดังนี้

2.3.1.1 แผนแม่บทประเด็นความมั่นคง

◀▶ แผนแม่บทย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

1) โครงการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ความไม่สงบของประชาชนในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ เทพา นาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย) ในมิติของการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่และคุณภาพชีวิตประชาชน โดยน้อมนำแนวทางพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” และศาสตร์ของพระราชทาน “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาจัดทำโครงการ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายในการถ่ายทอด

ความรู้และส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตรให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ จำนวน 7,000 ราย ผลการดำเนินงาน มีเกษตรกร จำนวน 7,010 ราย ได้รับความรู้และพัฒนาอาชีพการเกษตรเหมาะสมกับพื้นที่ มีแปลงเรียนรู้ ต้นแบบการทำเกษตรแบบผสมผสาน จำนวน 37 แห่ง เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ตนเอง ได้อย่างเหมาะสม ปรับวิถีเกษตรเชิงเดี่ยวสู่การผลิตแบบเกษตรผสมผสาน มีอาหารบริโภค ลดรายจ่าย มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 รวมทั้งสร้างเครือข่ายเกษตรกรผสมผสาน เกิดต้นแบบในชุมชน 70 ราย ส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

2.3.2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับ ศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ “ต่อยอดอดีต” “ปรับปัจจุบัน” และ “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” โดยมี 2 เป้าหมายการพัฒนาประกอบด้วย (1) ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และ (2) ประเทศไทย มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินงาน/โครงการตามภารกิจในการสนับสนุนการดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ใน 3 แผนแม่บท และ 7 แผนแม่บทย่อย ประกอบด้วย แผนแม่บทประเด็นการเกษตร การท่องเที่ยว และประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

2.3.2.1 แผนแม่บทประเด็นการเกษตร

ประกอบด้วย 5 แผนแม่บทย่อย คือ (1) แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (2) แผนแม่บทย่อยเกษตรปลอดภัย (3) แผนแม่บทย่อยเกษตรชีวภาพ (4) แผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะ และ 5) แผนแม่บทย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

☛ แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

1) โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรจากสินค้าเกษตรตามอัตลักษณ์ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น และพัฒนาช่องทางการตลาด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ผู้ผลิตไม่ผล จำนวน 750 ราย ใน 8 จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง น่าน แพร่

พะเยา เชียงราย และจังหวัดตาก ผลไม้อัตลักษณ์เฉพาะถิ่นที่ดำเนินการส่งเสริม ได้แก่ ลิ้นจี่จักรพรรดิ จังหวัดเชียงใหม่ ลิ้นจี่นางแลจังหวัดเชียงราย ลำไยพวงทองจังหวัดน่าน มะม่วงมหาชนกจังหวัดลำพูน ส้มเกลี้ยงจังหวัดลำปาง ส้มโอจังหวัดแพร่ อะโวคาโดจังหวัดตาก และผลไม้ที่ได้รับการรับรอง ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications, GI) แล้ว คือ ลิ้นจี่ฮวยจังหวัดพะเยา ผลการดำเนินงาน เกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล จำนวน 750 ราย ได้รับความรู้ในการพัฒนาการผลิตไม้ผลอัตลักษณ์ การเชื่อมโยงตลาดและการสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรผู้ผลิตไม้ผลอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น ของพื้นที่ภาคเหนือ มีแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลอัตลักษณ์ที่ได้มาตรฐาน

นอกจากนี้ ได้รวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ภูมิปัญญา ท้องถิ่นด้านการเกษตร จำนวน 1,049 เรื่อง และคัดเลือกภูมิปัญญา ที่โดดเด่นมารวบรวมไว้ในเอกสาร 77 ภูมิปัญญาท้องถิ่นทั่วไทย (E - Book) ได้ถอดบทเรียนค้นหาแนวทางการพัฒนาต่อยอด ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ 1) การแปรรูปน้ำตาลโตนด จังหวัดชัยนาท 2) การอนุรักษ์สายพันธุ์ข้าวโพดแปดแถว จังหวัด ราชบุรี 3) นาข้าววัง จังหวัดฉะเชิงเทรา 4) ผ้าย้อมมูลควาย จังหวัด สกลนคร 5) การควั่นเม็ดกาหยูแบบโบราณ จังหวัดระนอง และ 6) การปลูกหอมและการผลิตหอมเปียกเพื่อการย้อมผ้าหม้อหอม จังหวัดแพร่ และจัดทำฐานข้อมูลนาร่องมรดกด้านการเกษตร และภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องทางการเกษตร

2) โครงการพัฒนาการผลิตและการค้าผลไม้ภาคตะวันออกให้เป็นศูนย์ผลไม้เมืองร้อนแห่งเอเชีย

ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตไม้ผลที่เป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ของภาคตะวันออกให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มผู้ผลิตไม้ผลอัตลักษณ์ให้สามารถผลิตแข่งขันทางการตลาดได้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล จำนวน 270 ราย ใน 9 จังหวัดภาคตะวันออก ไม้ผลอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นที่ดำเนินการส่งเสริม ได้แก่ ทูเรียน หมอนทองระยอง ทูเรียนจันทบุรี ทูเรียนหมอนทองเขาบรรทัด จังหวัดตราด มะม่วงชายตึกจังหวัดฉะเชิงเทรา ทูเรียนบ่อทอง จังหวัดชลบุรี และผลไม้ที่ได้รับการรับรองขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications, GI) แล้ว คือ มะยงชิด จังหวัดนครนายก มะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจังหวัดสระแก้ว มะม่วงน้ำดอกไม้จังหวัดสมุทรปราการ และทุเรียนทวารวดีจังหวัดปราจีนบุรี ผลการดำเนินงาน เกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล จำนวน 270 ราย ได้รับการพัฒนาความรู้และศักยภาพในการผลิตไม้ผลอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ สู่มาตรฐานอย่างถูกต้อง สามารถแข่งขันทางการตลาดได้

3) โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร

ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตไม้ผลที่เป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ของภาคใต้ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มผู้ผลิตไม้ผลอัตลักษณ์ให้สามารถผลิตแข่งขันทางการตลาดได้ ส่งเสริมและพัฒนาความรู้การบริหารจัดการการผลิตมะพร้าวให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ เพื่อให้มีการผลิตมะพร้าวปริมาณเหมาะสมเพียงพอกับความต้องการของผู้บริโภค และส่งเสริมการบริหารจัดการการทำเกษตรแบบผสมผสานให้กับเกษตรกรชาวสวนยางรายย่อย/ปาล์มน้ำมันรายย่อยเพื่อให้เป็นอาชีพเสริมทำให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ

3.1) ส่งเสริมและพัฒนการผลิตไม้ผลที่เป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ของภาคใต้

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล จำนวน 550 ราย ใน 11 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ภูเก็ต พังงา กระบี่ พัทลุง ตรัง สตูล และจังหวัดสงขลา ผลไม้อัตลักษณ์เฉพาะถิ่นที่ดำเนินการส่งเสริม ได้แก่ ทูเรียนชุมพร ทูเรียนลิซล ทูเรียนถ่านหินเคียนซา ทูเรียนพื้นบ้านเมืองกระบี่ ทูเรียนพื้นเมืองภูเก็ต ลางसानาโยง สละเมืองลุง ละมุดสงขลา และผลไม้ที่ได้รับการรับรองขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications, GI) แล้ว คือ มังคุดในวงระนอง ทูเรียนสาธิตาพังงา และจำปาตะสตูล และเพิ่มศักยภาพกระบวนการทำงานให้แก่เกษตรกรเพื่อพัฒนาสินค้าไม้ผลอัตลักษณ์ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสามารถผลิตไม้ผลอัตลักษณ์สู่มาตรฐานการแข่งขันทางการตลาดได้ ผลการดำเนินงานเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล จำนวน 550 ราย ได้รับการพัฒนาความรู้และศักยภาพในการผลิตไม้ผลอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ สู่มาตรฐานอย่างถูกต้อง สามารถแข่งขันทางการตลาดได้

3.2) ส่งเสริมและพัฒนากาการบริหารจัดการมะพร้าวภาคใต้

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว จำนวน 510 ราย ใน 8 จังหวัดภาคใต้ที่มีการปลูกมะพร้าวเป็นพืชเศรษฐกิจ ได้แก่ จังหวัดสงขลา นครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี ระนอง และจังหวัดชุมพร ผลการดำเนินงานเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว จำนวน 510 ราย ได้รับความรู้ในการส่งเสริมและพัฒนาพันธุ์มะพร้าว และร้อยละ 60 ของเกษตรกรที่ได้รับความรู้ได้ประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้รับไปผลิตมะพร้าวท้องถิ่นพันธุ์ดีให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ต้องการของตลาด

3.3) ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสานในพื้นที่สวนปาล์มน้ำมัน สวนยางพารา

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางพารา รายย่อย/ปาล์มน้ำมันรายย่อย จำนวน 300 ราย ใน 13 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา ตรัง พัทลุง สตูล สงขลา ยะลา นราธิวาส และจังหวัดปัตตานี โดยส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการเกษตรแบบผสมผสานให้เป็นอาชีพเสริมของเกษตรกรชาวสวนยางพารารายย่อย/ปาล์มน้ำมันรายย่อย และพัฒนาศักยภาพการผลิตที่มีความหลากหลาย เพื่อเป็นต้นแบบเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผลการดำเนินงาน เกษตรกร จำนวน 300 ราย ได้นำความรู้เศรษฐกิจพอเพียงและการทำเกษตรผสมผสานที่ได้รับไปปฏิบัติต่อยอด ทำให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ มีความมั่นคงด้านรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

4) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิตการเกษตร

ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตไม้ผลที่เป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ของภาคใต้ ชายแดน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มผู้ผลิตไม้ผลอัตลักษณ์ภาคใต้ชายแดนโดยการบริหารจัดการผ่านศูนย์คัดแยกไม้ผลชุมชนอย่างครบวงจร

4.1) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตไม้ผลภาคใต้ชายแดน

พัฒนาความรู้และเพิ่มศักยภาพกระบวนการทำงานให้แก่เกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มผู้ผลิตไม้ผลอัตลักษณ์ในพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้ชายแดน ที่มีการบริหารจัดการผ่านศูนย์คัดแยกไม้ผลชุมชนอย่างครบวงจรสู่มาตรฐานแข่งขันทางการตลาดได้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล จำนวน 240 ราย ใน 3 จังหวัดภาคใต้ชายแดน ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา และจังหวัดนราธิวาส ผลไม้อัตลักษณ์เฉพาะถิ่นที่ดำเนินการส่งเสริม ได้แก่ ทุเรียนปัตตานี ทุเรียนสะเต๊ะต้นน้ำยะลา และผลไม้ที่ได้รับการรับรองขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้

ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications, GI) แล้ว คือ ลองกองต้นหยงมัสจังหวัดนราธิวาส ผลการดำเนินงาน เกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล จำนวน 240 ราย สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีการผลิตของตนเอง เพื่อพัฒนาการผลิตไม้ผลที่เป็นอัตลักษณ์เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ให้มีคุณภาพสู่ระบบปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) หรือมาตรฐาน GAP และสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อเข้าสู่กระบวนการรับรองสินค้า GI

4.2) ส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการมะพร้าวตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว จำนวน 150 ราย ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี และจังหวัดยะลา ผลการดำเนินงานเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว จำนวน 150 ราย ได้รับความรู้ในการเพิ่มศักยภาพการผลิตและการบริหารจัดการมะพร้าวตลอดห่วงโซ่อุปทาน และร้อยละ 60 ของเกษตรกรที่ได้รับความรู้ สามารถพัฒนาการผลิตต้นพันธุ์มะพร้าวท้องถิ่นพันธุ์ดีควบคู่ได้อย่างเหมาะสม

◀▶ แผนแม่บทย่อยเกษตรปลอดภัย

1) โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

ส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตพืชในแปลงใหญ่และพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร ให้มีการพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตพืช (ยกเว้น ข้าว) จำนวน 10,000 ราย ใน 77 จังหวัดที่ส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ หรือพื้นที่ทั่วไปที่มีศักยภาพทางการผลิตและการตลาด ผลการดำเนินงาน เกษตรกร จำนวน 10,000 ราย ได้รับความรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน GAP และได้รับการสนับสนุนการจัดการและพัฒนาผลิตผลสินค้าเกษตร GAP ในขั้นต้น มีการนำร่องงานส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรแบบมีระบบควบคุมภายในกลุ่มตามระบบมาตรฐาน GAP's Internal Control Systems: ICS จำนวน 6 กลุ่ม นอกจากนี้ ร่วมกับกรมวิชาการเกษตรในการกำหนดแนวทางการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตร GAP พืช เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนระบบการผลิตสามารถผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างปลอดภัยและได้รับการรับรองตามระบบ GAP เพิ่มขึ้น

และส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับศัตรูพืชตามบริบทของพื้นที่และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรจำนวน 6,500 ราย ใน 77 จังหวัด ผลการดำเนินงาน เกษตรกรจำนวน 6,502 ราย ได้รับความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชและการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย และเกษตรกรร้อยละ 95.91 ที่ได้รับความรู้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ ได้สนับสนุนปัจจัยควบคุมศัตรูพืช ได้แก่ จุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืช แมลงศัตรูธรรมชาติ แมลงเป็นหมัน และสารสกัดธรรมชาติ ให้กับเกษตรกรนำไปใช้ในพื้นที่ 63,144 ไร่ เพื่อลดการใช้สารเคมี ซึ่งพบว่าผลผลิตการเกษตรมีความปลอดภัยจากสารเคมีทางการเกษตรตกค้างมากถึงร้อยละ 93.18 ของจำนวนตัวอย่างที่สุ่มตรวจจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้ได้เริ่มการศึกษาต้นแบบการติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชและการใช้ปุ๋ยอย่างแม่นยำเพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็นเกษตรอัจฉริยะในอนาคต

2) โครงการเกษตรอินทรีย์

ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ให้มีคุณภาพ ปลอดภัยและได้มาตรฐาน โดยเน้นในพื้นที่มีการบูรณาการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในแปลงใหญ่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) Young Smart Farmer, Smart Farmer และเกษตรกรที่มีความต้องการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 4,000 ราย ใน 58 จังหวัด ผลการดำเนินงานเกษตรกร จำนวน 4,000 ราย ได้รับการส่งเสริมด้านการผลิตและกระบวนการจัดการสินค้าเกษตรอินทรีย์ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ และได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเกษตรอินทรีย์ตามความต้องการ เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ สารชีวภัณฑ์ เมล็ดพันธุ์ และท่อนพันธุ์อินทรีย์ เป็นต้น เจ้าหน้าที่ได้ติดตามให้คำปรึกษาแนะนำเกษตรกร และตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นเพื่อให้เกษตรกรมีความพร้อมในการขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์กับหน่วยตรวจรับรองต่อไป ซึ่งทำให้เกษตรกรสามารถเข้าสู่ระบบการผลิตตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น และส่งเสริมให้เกิดความยั่งยืนของระบบการผลิตทางการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของผู้ผลิตและผู้บริโภคดีขึ้น

🔗 แผนแม่บทย่อยเกษตรชีวภาพ

1) โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร

ส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ผลิตพืชสมุนไพรมีการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพรของตนเอง สามารถใช้กระบวนการที่มีคุณภาพทำให้ผลผลิตที่ได้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต รวมถึงสามารถหาช่องทางการตลาดเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

ในอาชีพ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 1,000 ราย ใน 40 จังหวัด ผลการดำเนินงานเกษตรกร จำนวน 1,000 ราย ได้รับความรู้ด้านการผลิตตามระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์/GAP การเพิ่มมูลค่าผลผลิตสมุนไพร การบริหารจัดการกลุ่ม และการตลาด เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีของตนเอง ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพรให้มีทั้งปริมาณและคุณภาพได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาด สามารถจำหน่ายให้กับโรงพยาบาลและผู้ประกอบการสมุนไพรได้ และเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ต่อไป นอกจากนี้ มีจุดเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร จำนวน 40 จุด จุดเรียนรู้การแปรรูปพืชสมุนไพรเบื้องต้น จำนวน 40 จุด และแปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์สมุนไพรในศูนย์ปฏิบัติการ จำนวน 20 ศูนย์

☛ แผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะ

1) โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร

สนับสนุนให้เกษตรกรได้พัฒนาทักษะและเทคนิคการซ่อมแซมเครื่องยนต์เกษตรที่เป็น ต้นกำลังของเครื่องจักรกลการเกษตร ให้รองรับการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ได้อย่างเพียงพอ และพัฒนาศักยภาพขององค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการทั่วไปที่ดำเนินธุรกิจ การให้บริการเครื่องจักรกลเกษตรในชุมชน ให้มีความพร้อมทั้งด้านองค์ความรู้ ทักษะทางเทคนิค และการบริหารจัดการธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดต้นทุนปัจจัยการผลิตและเพิ่มรายได้ สุทธิให้กับเกษตรกร โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรหรือ กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่จำนวน 4,600 ราย ใน 77 จังหวัด ผลการดำเนินงาน ช่วงเกษตรประจำท้องถื่นประจำแปลงใหญ่ จำนวน 3,925 ราย ได้รับความรู้ทางเทคนิคเครื่องจักรกล การเกษตรสมัยใหม่ที่พร้อมรองรับการบริการบำรุงรักษา และซ่อมแซมเครื่องยนต์เกษตรในท้องถื่นให้แก่ เกษตรกรข้างเคียงได้ เกษตรกรในพื้นที่ส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่นำร่อง จำนวน 100 ราย ได้รับความรู้ด้านการบริหารจัดการเครื่องจักรกลการเกษตรในรูปแบบ การบริหารร่วมกัน และเกษตรกรในพื้นที่ส่งเสริมการทำ การเกษตรแปลงใหญ่จำนวน 500 ราย ได้รับความรู้ด้านเครื่องจักรกล การเกษตรการในเขตกรรมเพื่อลดการเกิดวัชพืช และพื้นที่แปลงใหญ่ ดังกล่าว จำนวน 200 ไร่ ได้รับบริการสาธิตการใช้เครื่องจักรกล การเกษตรเพื่อลดการเกิดวัชพืช นอกจากนี้ ผู้ให้บริการเครื่องจักรกล

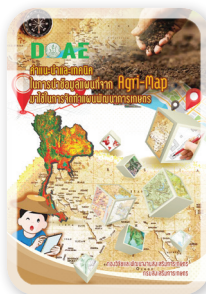
การเกษตรชุมชนในพื้นที่แปลงใหญ่ จำนวน 275 ราย ได้รับความรู้และทักษะทางด้านเทคนิค และการบริหารจัดการการให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตร

◀▶ แผนแม่บทย่อยเกษตรการพัฒนาระบบนิเวศ

1) โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)

ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตพืชที่เหมาะสมตามแผนที่ Agri - map เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนการผลิตจากพืชหรือชนิดสินค้าเดิมในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมไปสู่การปลูกพืชหรือผลิตสินค้าชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3 และ N) จำนวน 3,000 ไร่ ใน 27 จังหวัด ผลการดำเนินงาน เกษตรกร จำนวน 1,026 ราย ได้รับความรู้การปรับเปลี่ยนพืชชนิดใหม่ และมีการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3 และ N) ใน 27 จังหวัด พื้นที่จำนวน 3,000 ไร่ และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

2019 (COVID-19) มีปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ คือ การมีเจ้าหน้าที่ที่มีศักยภาพในการใช้แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map) หน่วยงานมีฐานข้อมูลแผนที่แปลงเกษตรกรในระบบบริการข้อมูลแผนที่ส่งเสริมการเกษตร (SSMAP) และระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri - Map Online) ที่สามารถเข้าถึงและนำมาใช้ประโยชน์ได้ง่าย

2) โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่

ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่เน้นการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ โดยเกษตรกรยังคงเป็นเจ้าของพื้นที่ มีการวางระบบการผลิตและการบริหารจัดการ กำหนดเป้าหมายการผลิต การถ่ายทอดเทคโนโลยี การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุกขั้นตอน จนถึงการเชื่อมโยงตลาดกับภาคเอกชนแบบประชารัฐในแนวทางเดียวกัน กรมส่งเสริมการเกษตรส่งเสริมให้เกษตรกรดำเนินการในรูปแบบกระบวนการกลุ่มที่เข้มแข็ง เช่น กลุ่มเกษตรกร วิชากิจชุมชน หรือสหกรณ์ ใช้แผนการพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 5 ด้าน ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพ การตลาด

และการบริหารจัดการ พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกร โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายแปลงใหญ่ จำนวน 1,857 แปลง ใน 77 จังหวัด ผลการดำเนินงาน เกษตรกร สมาชิกแปลงใหญ่ จำนวน 2,395 แปลง ได้รับความรู้ในการพัฒนาคุณภาพ การตลาด การบริหารจัดการกลุ่ม การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิตและการเชื่อมโยงตลาด แบ่งเป็น

แปลงใหญ่ ปี 2562

- 650 แปลง
- เน้นการบริหารจัดการกลุ่ม การเชื่อมโยงการตลาด

แปลงใหญ่ ปี 2563

- 776 แปลง
- เน้นพัฒนาการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการกลุ่ม การเชื่อมโยงการตลาด

แปลงใหญ่ ปี 2564

- 969 แปลง
- เน้นด้านการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพ พัฒนาศักยภาพ ของเกษตรกรสู่ Smart Farmer และความเข้มแข็งของเกษตรกรกลุ่ม/ องค์กรวิสาหกิจชุมชน และการเชื่อมโยงตลาด

และจากการดำเนินงานตามระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นมา ก่อให้เกิดผลลัพธ์ อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

การรับรองแปลงใหญ่ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2564) รวม 8,192 แปลง เกษตรกรสมาชิก 466,655 ราย พื้นที่ 7,638,139 ไร่

การสร้างมูลค่าเพิ่ม มีมูลค่าเพิ่มจากการลด ต้นทุนการผลิต 24,854.19 ล้านบาท และการเพิ่มผลผลิต 22,421.52 ล้านบาท รวม 47,275.71 ล้านบาท

การพัฒนาคุณภาพ เกษตรกรแปลงใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตร รวม 183,647 ราย ได้แก่ 1) GAP จำนวน 144,180 ราย 2) เกษตรอินทรีย์ จำนวน 22,060 ราย 3) RSPO (ปาล์มน้ำมัน) จำนวน 3,463 ราย และ 4) อื่นๆ (PGS กลุ่มรับรองตนเอง) จำนวน 13,944 ราย

การตลาด มีการเชื่อมโยงการตลาดของเกษตรกร สมาชิกแปลงใหญ่ ได้แก่ ตลาดข้อตกลงล่วงหน้า มีการทำ สัญญาซื้อขายล่วงหน้า มีการทำบันทึกข้อตกลง (MOU) เชื่อมโยงกับผู้ซื้อและตลาดธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ (Modern Trade) เช่น กลุ่มบริษัทเทสโก้โลตัส กลุ่มบริษัทเซ็นทรัล เครือ BJC กรุ๊ป (Big C) กลุ่มบริษัทแม่คโคร รวม 921 แปลง ตลาดอื่นๆ คือ แปลงที่เกษตรกรผลิตและจำหน่ายให้กับ ผู้รับซื้อ ผู้รวบรวม โรงงานแปรรูป ในท้องถิ่นเป็นหลัก รวม 8,045 แปลง ตลาดออนไลน์ เช่น Facebook ไปรษณีย์ไทย ลาซาด้า 24 Shopping รวม 489 แปลง

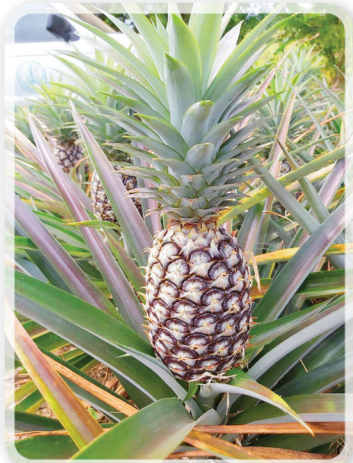
3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ส่งเสริมให้เกษตรกรรายย่อยมีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการการผลิตและการตลาด ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกษตรกรมีความสามารถในการผลิต สินค้าเกษตรที่ปลอดภัย มีคุณภาพและได้มาตรฐานและเชื่อมโยงกับตลาดได้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 15,000 ราย ใน 4 กลุ่มสินค้า ได้แก่ 1) กลุ่มสินค้าพืชไร่อุตสาหกรรม 2) กลุ่มสินค้าพืชสวน 3) กลุ่มสินค้าทางเลือกเพื่อสุขภาพ และ 4) กลุ่มสินค้าไม้ยืนต้น ผลการดำเนินงาน ดังนี้

- **มันสำปะหลัง** เกษตรกร จำนวน 2,620 ราย ใน 44 จังหวัด ได้รับความรู้ในการใช้ พันธุ์ดี การใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ลดต้นทุนการผลิต และพัฒนาคุณภาพให้ตรงกับความ ต้องการของตลาด มีแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังเพื่อเป็นจุดเรียนรู้ ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ จำนวน 100 กลุ่ม และแปลงส่งเสริมการผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี จำนวน 100 กลุ่ม

- **สับปะรด** เกษตรกร จำนวน 1,300 ราย ใน 25 จังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตสับปะรดที่สำคัญในแต่ละภูมิภาค ได้นำเทคโนโลยีที่ได้รับไปปรับใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดให้มีคุณภาพดี สามารถป้องกันปัญหาโรคเหี่ยวในสับปะรด และลดปริมาณสารไนเตรตตกค้างในผลสับปะรดให้น้อยที่สุด หรืออยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด มีแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดคุณภาพ โดยการใช้จุลินทรีย์ PGPR (Plant Growth Promoting Rhizobacteria) ปรับปรุงบำรุงดิน รวม 60 ไร่ เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงและจากภูมิภาคอื่นที่สนใจ

- **อ้อย** เกษตรกร จำนวน 1,100 ราย ใน 40 จังหวัด ได้รับความรู้และสามารถปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตอ้อยให้มีผลผลิตเพียงพอรองรับความต้องการในอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย และพบว่าการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยชีวภาพ PGPR และปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยพืชสด มีส่วนสำคัญในการเจริญเติบโตของอ้อยและการลดต้นทุนการผลิต

- **ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์** เกษตรกร จำนวน 2,004 ราย ใน 37 จังหวัด ได้รับความรู้การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนาอย่างถูกต้อง มีแปลงเรียนรู้การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนาเป็นแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ให้แก่เกษตรกร จำนวน 444 ไร่ และเมื่อเปรียบเทียบปริมาณผลผลิตต่อไร่ระหว่างแปลงที่เพาะปลูกด้วยวิธีเดิมของเกษตรกรกับการแปลงที่เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยการใช้ปุ๋ยชีวภาพ PGPR พบว่า การใช้ปุ๋ยชีวภาพ PGPR เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้มากกว่าร้อยละ 14 จากการปลูกด้วยวิธีเดิม

- **ไม้และหวาย** เกษตรกร จำนวน 630 ราย ใน 12 จังหวัด ได้รับความรู้การปลูกไม้และหวาย โดยเกษตรกรมากกว่าร้อยละ 60 สามารถลดต้นทุนในการผลิตไม้และหวาย และสามารถผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปจากหน่อไม้และหน่อหวายสดมีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด

- **พืชเคี้ยวมัน** (มะคาเดเมีย มะม่วงหิมพานต์) เกษตรกร จำนวน 200 ราย ใน 7 จังหวัด ได้รับความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะคาเดเมียและมะม่วงหิมพานต์ โดยมีเกษตรกรมากกว่าร้อยละ 60 นำความรู้ที่ได้รับจากการผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมไปพัฒนาด้านการผลิตและการวางแผนการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- **กาแฟ** เกษตรกร จำนวน 750 ราย ใน 18 จังหวัด ได้รับความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การแปรรูป และการเพิ่มมูลค่าสินค้ากาแฟ โดยมีเกษตรกรมากกว่าร้อยละ 60 สามารถลดต้นทุนการผลิตด้วยวิธีการใส่ปุ๋ยตรงตามความต้องการของดิน และสามารถเพิ่มผลผลิตได้ด้วยเทคนิคการเปลี่ยนยอดกาแฟพันธุ์ดีบนต้นกาแฟเดิม และการจัดการแปลงปลูก และควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน

นอกจากนี้ ได้ร่วมกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) ดำเนินการโครงการพัฒนาระบบการผลิตกาแฟของผู้ประกอบการรายย่อยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (โครงการ Coffee+) ในหลักสูตรโรงเรียนธุรกิจเกษตร – Farmer Business School (FBS) เพื่อเจ้าหน้าที่ได้นำความรู้ที่ได้รับไปขยายผลสู่เกษตรกร และเกษตรกรได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่แปลงของตนเองต่อไป

- **แมลงเศรษฐกิจ** เกษตรกร จำนวน 800 ราย ใน 16 จังหวัด ได้รับความรู้และมีทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีแปลงเรียนรู้จำนวน 16 แปลง และในศูนย์ปฏิบัติการมีจุดเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพและมูลค่าการผลิตสำหรับการถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานของเกษตรกรและผู้สนใจ และแปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์เพื่อสนับสนุนพันธุ์ พ่อ-แม่พันธุ์ แมลงเศรษฐกิจให้แก่เกษตรกร และจัดงานวันผึ้งโลก ปี 2564 ภายใต้แนวคิด “รักผึ้ง รักขี้โลก” เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2564 เพื่อประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรและบุคคลทั่วไป

ได้รับรู้ถึงคุณค่า ความสำคัญ และประโยชน์ของผึ้ง และแมลงช่วยผสมเกสร จัดแสดงผลิตภัณฑ์ต่างๆ จากผึ้งและแมลงช่วยผสมเกสรซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อสุขภาพและเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค มีผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 1,000 ราย โดยการจัดงานดังกล่าวดำเนินการในรูปแบบออนไลน์ผ่านทาง facebook สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร และเฟซบุ๊ก ประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตร เนื่องจากเป็นช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งถือเป็นการก้าวผ่านข้อจำกัดได้เป็นอย่างดี

● **พืชตระกูลถั่ว** เกษตรกร จำนวน 2,400 ราย ใน 32 จังหวัด ได้รับความรู้การใช้เทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม มีการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชน จำนวน 120 ศูนย์ มีแปลงเรียนรู้และแปลงส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว (ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และถั่วลิสง) จำนวน 4,800 ไร่ ส่งผลให้มีเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วคุณภาพดีกระจายสู่ระบบการผลิตในชุมชน จำนวน 565 ตัน รองรับพื้นที่ปลูกในฤดูแล้ง จำนวน 47,000 ไร่ โดยได้เชื่อมโยงตลาด เกษตรกรสมาชิกผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว ชุมชนกับผู้ปลูกถั่วฤดูแล้งมีการร่วมกันวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ผลผลิต

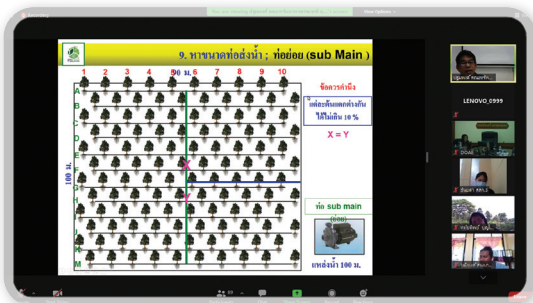
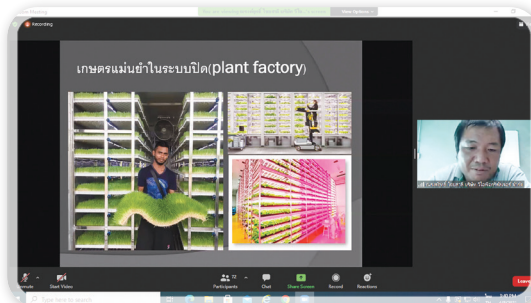
- **ไม้ดอกไม้ประดับ** เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้และเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ จำนวน 200 ราย ใน 14 จังหวัด ได้รับความรู้ในการผลิตไม้ดอกไม้ประดับ สามารถผลิตไม้ดอกไม้ประดับ คุณภาพดีและเป็นที่ต้องการของตลาด มีการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร มีการทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งเป็นการพัฒนาให้กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีแปลงเรียนรู้เพื่อเป็นต้นแบบให้เกษตรกรนำไปปฏิบัติ และมีศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จำนวน ๔ แห่ง เป็นแหล่งรวบรวม ทดสอบ ขยาย และกระจายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับเศรษฐกิจพันธุ์ดีให้กับกลุ่มเกษตรกร ซึ่งพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับที่รวบรวมมีไม่น้อยกว่า ๔ ชนิดพืช ๑๕ สายพันธุ์ เช่น กล้วยไม้ แคนดิส ไม้พอกอากาศ พิไลเดนตรอน เบญจมาศ ลิเซียนทัส สับประดาสี ว่านสีทึบ ปทุมมา ไม้ต่าง เป็นต้น และจัดงาน “ครบเครื่องเรื่องกล้วยไม้ไทย ทางออกกล้วยไม้ไทยยุคโควิด...สู่โอกาสสร้างรายได้” ผ่าน Facebook Live เพจประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อประชาสัมพันธ์การใช้กล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับไทยในประเทศ

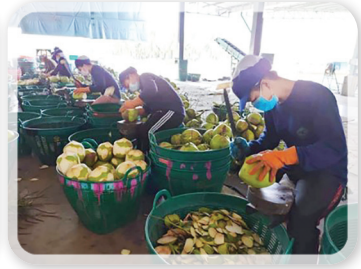
- **พืชผัก** เกษตรกร จำนวน 100 ราย ใน 4 จังหวัด ได้รับความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพการผลิตพืชผักปลอดภัย ซึ่งในแต่ละจังหวัดมีแปลงเรียนรู้เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้วิธีการและการบริหารจัดการการผลิตพืชตามแปลงเรียนรู้ สามารถนำไปปรับใช้ในการผลิตพืชผักของตนเอง ทำให้เกษตรกรมีวิธีการผลิตพืชผักปลอดภัยที่เหมาะสมและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดและขยายผลแก่กลุ่มเครือข่าย โดยมีแปลงเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ดังนี้ แปลงเรียนรู้นวัตกรรมการปลูกผักบนแคร่โดยใช้วัสดุทรายของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แปลงเรียนรู้นวัตกรรมการปลูกผักบนแคร่ของจังหวัดขอนแก่น แปลงเรียนรู้การกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธีและการใช้สารชีวภัณฑ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และแปลงเรียนรู้การควบคุมกำจัดแมลงศัตรูพืช (กับดักป้ายเหลือง) ของจังหวัดลำพูน

- **ปาล์มน้ำมัน** เกษตรกร จำนวน 3,100 ราย ในพื้นที่ 28 จังหวัด ได้รับความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันในพื้นที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม มีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตปาล์มน้ำมันคุณภาพดี จำนวน 75 กลุ่ม ซึ่งกลุ่มได้รับความรู้มาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมัน และมีการจัดการผ่านกระบวนการกลุ่มในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนและรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย

- **มะพร้าว** เกษตรกร จำนวน 100 ราย ใน 5 จังหวัด ได้รับความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าว การผลิตมะพร้าวพันธุ์ดีตามหลักวิชาการ เน้นการผลิตต้นพันธุ์มะพร้าวท้องถิ่นพันธุ์ดี โดยมีเกษตรกรร้อยละ 60 ได้นำความรู้ที่ได้รับไปผลิตมะพร้าวท้องถิ่นพันธุ์ดีที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

4) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลายในฤดูนาปรัง

คณะกรรมการนโยบายบริหารและจัดการข้าว (นบข.) กำหนดแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร เพื่อบริหารจัดการสินค้าข้าวให้มีประสิทธิภาพสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก โดยการลดปริมาณข้าวออกสู่ตลาดในฤดูนาปรัง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์สินค้าข้าวแห่งชาติ กรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้ส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย เช่น ถั่วเขียว ถั่วเหลือง พริก แตงโม ข้าวโพดหวาน และอื่นๆ ที่มีอายุเก็บเกี่ยวไม่เกิน 120 วัน เพื่อทดแทนการทำนาในฤดูปรัง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายสนับสนุนการเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในฤดูนาปรัง จำนวน 5,000 ราย พื้นที่ จำนวน 5,000 ไร่ ผลการดำเนินงาน เกษตรกร จำนวน 5,000 ราย ได้เรียนรู้การบริหารจัดการการผลิตพืชจากการทำแปลงเรียนรู้ตามความต้องการของเกษตรกรทั้งระบบ ตั้งแต่การผลิต คุณภาพผลผลิต และการตลาด ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปลูกข้าวในฤดูนาปรัง เฉลี่ย 8,500 บาทต่อไร่ เกิดความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพการเกษตร

5) โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา

การให้น้ำแก่พืชโดยทั่วไปของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นการให้น้ำแบบไหลบ่า หรือแม้แต่ในบางพื้นที่ที่มีการให้น้ำแก่พืชด้วยระบบน้ำก็ยังมีปัญหาในการใช้ที่ไม่ถูกต้อง ขาดประสิทธิภาพ เป็นการสูญเสียน้ำค่อนข้างสูง จึงจำเป็นต้องสร้างความตระหนักในการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าและให้ความรู้ในระบบการให้น้ำแก่พืชที่ถูกต้องแก่เกษตรกร โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 2,500 ราย ใน 50 จังหวัด ผลการดำเนินงาน เกษตรกร จำนวน 2,500 ราย ได้รับความรู้การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า มีแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นาในชุมชน เพื่อเป็นตัวอย่างและจุดเรียนรู้ให้กับเกษตรกรและขยายผลสู่พื้นที่ดำเนินการ จำนวน 50 แห่ง พื้นที่ 200 ไร่ และเกษตรกรผู้จัดทำแปลงเรียนรู้ จำนวน 50 ราย ได้รับความรู้การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

6) โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

การรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรดำเนินการในกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืช ทำไร่นาสวนผสม ทำนาเกลือและเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ ในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์และไม่มีเอกสารสิทธิ์ เพื่อต้องการทราบสถานการณ์การเพาะปลูกของเกษตรกร ประมาณการผลผลิตที่จะออกสู่ตลาดในช่วงเวลาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง และจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือนเกษตรกร สมาชิกในครัวเรือนและการเป็นสมาชิกองค์กร รายได้และหนี้สิน เครื่องจักรกลการเกษตร การถือครองที่ดิน การประกอบกิจกรรมการเกษตร และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยเกษตรกรต้องเป็นผู้มาแจ้งขึ้นทะเบียนที่สำนักงานเกษตรอำเภอ ตามที่ตั้งแปลงปลูก เมื่อได้เริ่มทำการเกษตรใหม่และต้องแจ้งปรับปรุงข้อมูลทุกครั้งที่มีการเก็บเกี่ยวแล้วทำการเพาะปลูกใหม่ไปแล้ว 15 วัน หรือแจ้งปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรได้ด้วยตนเองผ่านสมาร์ทโฟนโดยใช้โมบายแอปพลิเคชัน FARMBOOK โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร จำนวน 5.70 ล้านครัวเรือน โดยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร เน้นหนัก

ในการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบและติดตามเกษตรกรให้แจ้งข้อมูลการเกษตรอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ครบถ้วน ผลการดำเนินงาน มีการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร จำนวน 6.26 ล้านครัวเรือน เนื้อที่เพาะปลูก 148.15 ล้านไร่ และได้นำข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรมาประมวลผลและจัดทำเป็นสถิติข้อมูลในรายงาน Farmer Map (<http://www.aiu.doae.go.th>) เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนการส่งเสริมการเกษตร และเป็นข้อมูลประกอบการเข้าร่วมโครงการตามมาตรการของภาครัฐ เช่น การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช โครงการประกันภัยข้าวนาปี และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โครงการสนับสนุนต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี โครงการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว โครงการประกันรายได้ พืชเศรษฐกิจ (ข้าว ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์)

7) โครงการอาสาสมัครเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เห็นความสำคัญของการให้บริการแก่เกษตรกรในระดับพื้นที่ของหมู่บ้าน ซึ่งได้มีหน่วยงานในสังกัดดำเนินงานด้านอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) ในแต่ละสาขาที่เกี่ยวข้องชาดูแลเฉพาะทาง ภายใต้ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วย การบริหารงานอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. 2563 ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายอาสาสมัครเกษตร (คน.กษ.) รับผิดชอบการดำเนินงานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) มีหน้าที่คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) หมู่บ้านละ 1 คน เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน ถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาเบื้องต้นด้านการเกษตร และประชาสัมพันธ์กิจกรรม/โครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนการเฝ้าระวังและแจ้งเหตุภัยธรรมชาติ เหตุการณ์ฉุกเฉินทางการเกษตรต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน 15,876 ราย ใน 77 จังหวัด ผลการดำเนินงาน

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน 15,876 ราย ได้รับความรู้และพัฒนาศักยภาพสามารถถ่ายทอดความรู้ ไปสู่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ในพื้นที่ และสามารถ ปฏิบัติงานและให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตร ในรูปแบบของคณะกรรมการ/คณะทำงาน สร้างเครือข่าย สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการเกษตร

8) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตรมีศูนย์ปฏิบัติการซึ่งเป็นหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค เป็นแหล่งทดสอบและเรียนรู้ด้านวิชาการเกษตร มีองค์ความรู้ที่หลากหลายและทันสมัยสำหรับส่งเสริม และฝึกอาชีพการเกษตรตามความต้องการของเกษตรกร ประยุกต์และพัฒนาเทคโนโลยีทางการเกษตร ภายใต้ความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และภูมิอากาศในแต่ละท้องถิ่น สนับสนุนและเชื่อมโยงการปฏิบัติงาน กับสำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมาย ให้ศูนย์ปฏิบัติการ จำนวน 40 ศูนย์ พัฒนาและส่งเสริมอาชีพการเกษตรให้แก่เกษตรกร จำนวน 20,000 ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกร จำนวน 20,527 ราย แบ่งเป็น เกษตรกรแกนนำและเครือข่าย จำนวน

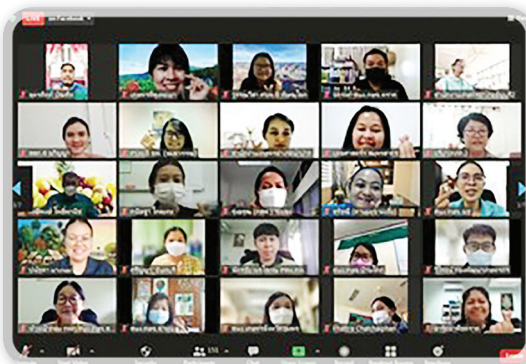
835 ราย และเกษตรกรทั่วไป จำนวน 19,992 ราย ได้รับความรู้จากการฝึกอาชีพตรงตามความต้องการ และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ มีแปลงสาธิต และแปลงเรียนรู้เป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกร และได้มีการศึกษาทดสอบเทคโนโลยีการเกษตร และพันธุ์พืชที่เหมาะสมเพื่อตอบสนอง ความต้องการในพื้นที่และสร้างนวัตกรรม

9) โครงการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

การส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรเป็นการให้ความรู้ในงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและภาคีเครือข่ายในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่ร่วมคิดวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุร่วมวางแผนหาทางเลือก ลงมือทำ ติดตามประเมินผล และร่วมรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้น และนำไปวิจัยเชิงพื้นที่ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้ส่งเสริมการเกษตรที่ใช้พื้นที่เป็นหลัก โดยใช้กลไกขับเคลื่อนผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ 12 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปทุมธานี อ่างทอง สมุทรสงคราม นครปฐม ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด นครศรีธรรมราช สตูล ตาก และจังหวัดลำปาง ผลการดำเนินงาน ชุมชนมีหลักสูตรการถ่ายทอดความรู้ด้วยผลงานวิจัยที่ชุมชนต้องการ ขยายผลไปยังพื้นที่ข้างเคียง เชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรด้วยการสร้างมาตรฐานการผลิต และสร้างตราสัญลักษณ์ของชุมชน สร้างโอกาสให้แก่เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) มีบทบาทในการเป็นผู้นำให้เกิดการยอมรับของชุมชน เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ เจ้าหน้าที่ได้รับการพัฒนาผ่านกระบวนการเรียนรู้ของทีมพี่เลี้ยง - น้องเลี้ยง ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเวทีชุมชน

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ได้รับการส่งเสริมให้นำผลงานที่เป็นงานประจำพัฒนาสู่งานวิจัย (Routine to Research : R2R) จำนวน 94 เรื่อง เกิดทีมและเครือข่ายในการทำงาน R2R หน่วยงานละ 1 ทีมที่สามารถพัฒนากระบวนการทำงาน หรือแก้ปัญหาอุปสรรคในการทำงานของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่

10) โครงการอุทยานผักพื้นบ้านเพื่อการยังชีพเฉลิมพระเกียรติบึงฉวาก

อุทยานผักพื้นบ้านเพื่อการยังชีพเฉลิมพระเกียรติบึงฉวาก ตั้งอยู่บนเกาะกลางบึงฉวาก ในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นแหล่งรวมรวมและอนุรักษ์พันธุ์ผักพื้นบ้านสมุนไพรกว่า 500 ชนิด จากทั่วทุกภาคของประเทศไทย และเป็นสถานศึกษาเรียนรู้การปลูก ดูแลรักษา ขยายพันธุ์ บริโภค และคุณประโยชน์อื่น ๆ ของผักพื้นบ้าน ทั้งประเภทไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้ล้มลุก ไม้เถาเลื้อย ไม้น้ำ ไม้ขึ้นแฉะ และไม้หัวเหง้า และเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) กรมส่งเสริมการเกษตรได้ส่งเสริม

ให้เกษตรกรบริเวณรอบบึงฉวากเฉลิมพระเกียรติมีรายได้จากการจำหน่ายพันธุ์และผลผลิตจากผักพื้นบ้านสมุนไพรให้แก่ผู้สนใจและนักท่องเที่ยว โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับผักพื้นบ้านสมุนไพรให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ จำนวน 200 ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกร จำนวน 200 ราย ได้รับความรู้การผลิตผักพื้นบ้านเพื่อบริโภคและการค้า และได้รับพันธุ์ผักพื้นบ้านสมุนไพรไปฝึกปฏิบัติ ทำให้มีอาหารไว้บริโภคช่วยลดรายจ่าย และส่วนที่เหลือนำไปจำหน่ายเป็นรายได้เสริม ผลิตต้นพันธุ์ 22,262 ต้น และผลิตเมล็ดพันธุ์ จำนวน 14,918 ของ โดยเมล็ดพันธุ์สนับสนุนให้แก่กลุ่มเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ผู้สนใจ และหน่วยงานราชการต่าง ๆ และโครงการของรัฐต่าง ๆ เช่น โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โครงการโคกหนองนาโมเดล เป็นต้น ส่งเสริมการบริโภคผักพื้นบ้านในรูปอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพหลากหลายชนิดให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจ จำนวน 1,521 ราย ได้รู้จัก ได้ชิมและเห็นคุณค่าจากพืชผักพื้นบ้านเพิ่มขึ้น สำหรับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีนักท่องเที่ยวและเกษตรกรเข้าเยี่ยมชมเข้าเยี่ยมชม/ศึกษาเรียนรู้ แบ่งเป็นชาวไทย จำนวน 18,884 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 1,574 คน

11) โครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี

การใช้พันธุ์ที่มีคุณภาพดีจะช่วยลดปริมาณการใช้พันธุ์ต่อไร่ลง ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น แต่ที่ผ่านมา การผลิตพืชเศรษฐกิจหลายชนิดเกษตรกรยังไม่สามารถเข้าถึงพันธุ์ดี โดยเฉพาะพันธุ์พืชที่ได้มาจากการวิจัยและพัฒนาของหน่วยงานราชการ ซึ่งปัจจุบันภาครัฐยังไม่สามารถจะผลิตให้เพียงพอเพราะต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูง ศูนย์ขยายพันธุ์พืชเป็นหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค เป็นแหล่งผลิตพืชพันธุ์ดีและราคาถูกให้แก่เกษตรกร โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายให้ศูนย์ขยายพันธุ์พืช จำนวน 10 แห่ง ดูแลแปลงแม่พันธุ์ ผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี เพื่อเป็นแหล่งแม่พันธุ์พืชพันธุ์ดีสำหรับนำมาผลิต และขยายพันธุ์พืชตามบทบาทภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ผลการดำเนินงาน ศูนย์ขยายพันธุ์พืช จำนวน 10 แห่ง ผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อสนับสนุนงานส่งเสริมการเกษตร และรองรับสถานการณ์การเกิดการระบาดของโรค/ศัตรูพืชในพืชเศรษฐกิจหรือแก้ปัญหาโรคพืชที่แพร่ไปกับต้นพันธุ์ ช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช ทั้งยังสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุ์พืชท้องถิ่น พืชหายากหรือใกล้สูญพันธุ์

12) โครงการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรไปสู่สินค้าชนิดใหม่ตามศักยภาพพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือผลิตไม้ดอกไม้ประดับที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด สามารถแข่งขันกับสินค้าชนิดเดียวกันในตลาดทั้งในและต่างประเทศได้ พร้อมทั้งสามารถส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สวยงาม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 240 ราย ใน 10 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการดำเนินงาน เกษตรกร จำนวน 252 ราย ได้รับการพัฒนาความรู้ด้านการปลูก

การดูแลรักษา การจัดการศัตรูพืชไม้ดอกไม้ประดับ การพัฒนาแปลงปลูกดาวเรืองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และการเพิ่มมูลค่าไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับมีแผนการตลาดร่วมกัน มีการบริหารจัดการกลุ่มและจัดตั้งกองทุน

หมุนเวียน ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลงเฉลี่ยปีละ 6,000 บาทต่อไร่ มีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 10,000 - 13,000 บาทต่อไร่ นอกจากนี้ ศูนย์ปฏิบัติการที่เป็นหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รวบรวม ทดสอบ ขยาย และกระจายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับเศรษฐกิจพันธุ์ดีในพื้นที่ร่วมกับจังหวัด เช่น เบญจมาศ (พันธุ์จากสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย) ดาหลา ชิงแดง เยอบีร่า ฮอลลีฮอก สับปะรดสี ทองอุไร พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนและกระจายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับให้แก่เกษตรกร

2.3.2.2 แผนแม่บทประเด็นการท่องเที่ยว

◀▶ แผนแม่บทย่อยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตร

ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรหรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว สามารถสร้างงานสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและชุมชน และยกระดับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในตลาดการท่องเที่ยว โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายพัฒนาวิสาหกิจชุมชน/เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรที่ประกอบการด้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 77 แห่ง ผลการดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชน/เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรประกอบการด้านท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีมาตรฐานรองรับนักท่องเที่ยว จำนวน 77 แห่ง และมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 7 เมื่อเทียบกับรายได้ก่อนเข้าร่วมโครงการ โดยก่อนเข้าร่วมโครงการมีรายได้ 20,866,606 บาท และหลังเข้าร่วมโครงการมีรายได้ 22,297,275 บาท ทั้งนี้ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งไม่สามารถรับนักท่องเที่ยว และต้องยกเลิกกิจกรรมการรับนักท่องเที่ยวชั่วคราว รวมถึงนักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่มีรายได้จากการท่องเที่ยว

2.3.2.3 แผนแม่บทประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ยุคใหม่

◀▶ แผนแม่บทย่อยการสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ

1) โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ

ส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนนำผลผลิตทางการเกษตรมาสร้างมูลค่าเพิ่มซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ให้กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน กระจายรายได้สู่ชุมชนนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง และเป็นการต่อยอดหรือยกระดับการประกอบธุรกิจในระดับที่สูงขึ้นอย่างเหมาะสม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปวิสาหกิจชุมชนจำนวน 154 แห่ง ใน 77 จังหวัด ผลการดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชน 154 แห่ง ได้รับพัฒนาศักยภาพด้านผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์หรือคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูป ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 1,587 ราย ได้รับความรู้และทักษะด้านการบริหารจัดการการผลิตและการสร้างโอกาสทางการตลาด มีการส่งเสริมการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรแปรรูปวิสาหกิจชุมชนทั้งทางออฟไลน์และออนไลน์ เพื่อแนะนำสินค้าผ่านทาง Facebook Fanpage และการแสดงสินค้าในรูปแบบ 3 D Virtual Exhibition จำนวน 6 ครั้ง มีวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมงาน จำนวน 182 แห่ง ยอดจำหน่ายสินค้า รวมทั้งสิ้น 782,446 บาท นอกจากนี้ จัดงาน “Shop & Share สินค้าออนไลน์ สไตล์วิสาหกิจชุมชน” เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าวิสาหกิจชุมชน กระตุ้นเศรษฐกิจชุมชนสร้างโอกาสทางการตลาดและเพิ่มช่องทางการเข้าถึงผู้บริโภคยุคใหม่ให้กับวิสาหกิจชุมชน โดยการถ่ายทอดสดผ่าน Facebook และจัดทำเอกสารเผยแพร่ 100 สินค้าเด่นวิสาหกิจชุมชนจากทั่วประเทศ จำนวน 100 แห่ง ในรูปแบบเอกสารและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book)

2.3.3 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้เกิดการเติบโตอย่างยั่งยืนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประกอบด้วย 3 เป้าหมาย ได้แก่ (1) สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ (2) กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ และ (3) เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินโครงการตามภารกิจในการสนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ใน 2 แผนแม่บท และ 3 แผนแม่บทย่อย ประกอบด้วย ประเด็นพลังทางสังคม และประเด็นเศรษฐกิจฐานราก

2.3.3.1 แผนแม่บทประเด็นพลังทางสังคม

◀▶ แผนแม่บทย่อยการเสริมสร้างทุนทางสังคม

1) โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ร่วมสนองการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรแก่เกษตรกร พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการประกอบอาชีพทางการเกษตรและการดำเนินชีวิตในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และขยายผลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร จำนวน 53,049 ราย ใน 77 จังหวัด ตามแผนความต้องการของเกษตรกรอย่างมีส่วนร่วมภายใต้การดำเนินโครงการ จำนวน 78 โครงการ ผลการดำเนินงาน เกษตรกร จำนวน 53,049 ราย ได้รับความรู้ตามแผนความต้องการของเกษตรกร และมีแปลงเรียนรู้ จำนวน 475 ไร่ เป็นแปลงต้นแบบในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทำให้วางแผนการผลิตของตนเองได้ พร้อมน้อมนำหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของตนเอง แก้ไขปัญหาทางการเกษตรจากองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริได้อย่างถูกต้อง มีเกษตรกรต้นแบบ จำนวน 894 รายที่สามารถถ่ายทอดและขยายผลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่เกษตรกรรายอื่นได้ นอกจากนี้โรงเรียนห่างไกลในถิ่นทุรกันดาร จำนวน 779 แห่ง มีแปลงเรียนการผลิตพืช และเมื่อมีผลผลิตแล้วสามารถนำไปประกอบอาหารไว้บริโภคอย่างเพียงพอ ทั้งยังผลิตและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืชไว้ใช้ได้ และขยายผลสู่ชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ จำนวน 50 หมู่บ้าน ซึ่งมีผู้ปกครองอาศัยอยู่ จำนวน 1,000 ราย

2) โครงการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง

สนับสนุนการดำเนินงานโครงการหลวงตามแผนแม่บทศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ส่งเสริมการเกษตรให้แก่เกษตรกรชาวไทยภูเขาที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูงเพื่อแก้ไขปัญหาการปลูกพืชเสพติด การบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า การทำไร่เลื่อนลอย การทำลายแหล่งต้นน้ำลำธาร ลดการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชบนพื้นที่สูง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรที่ถูกต้องเหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ให้แก่เกษตรกร จำนวน 2,200 ราย ในพื้นที่โครงการตามแผนแม่บทศูนย์พัฒนาโครงการหลวง จำนวน 39 แห่ง ใน 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน พะเยา และจังหวัดตาก ผลการดำเนินงาน เกษตรกร จำนวน 2,200 ราย ได้รับความรู้และนำเทคโนโลยีการผลิตพืชที่ถูกต้องและเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ เช่น การปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นเมืองหนาว/พืชผักเมืองหนาว การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ทำให้มีอาหารบริโภคในครัวเรือนอย่างเพียงพอ ลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ยเดือนละ 2,500 บาท มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 9,500 บาท และมีเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ศูนย์พัฒนาพื้นที่โครงการหลวง ที่ขยายองค์ความรู้และจุดเรียนรู้สู่ชุมชนอื่น ๆ จำนวน 22 ราย

2.3.3.2 แผนแม่บทประเด็นเศรษฐกิจฐานราก

ประกอบด้วย 2 แผนแม่บทย่อย คือ แผนแม่บทย่อยสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และแผนแม่บทย่อยการยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

◀▶ แผนแม่บทย่อยสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร

เป็นการส่งเสริมการเกษตรภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์สร้างความมั่นคงและลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยกรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจในการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตทางการเกษตรที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกรที่ได้รับ การจัดที่ดินทำกินตามกรอบนโยบายการบริหารจัดการที่ดิน และทรัพยากรดินของประเทศ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้การผลิตพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ให้แก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินทำกิน จำนวน 3,000 ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกร จำนวน 3,007 ราย ได้รับความรู้ เทคโนโลยีการผลิตพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างรายได้ และลดรายจ่ายในครัวเรือนเดือนละไม่น้อยกว่า 500 บาท ถึง 1,500 บาท และมีเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ที่ได้รับจัดสรร จำนวน 40 ราย ส่งผลให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน

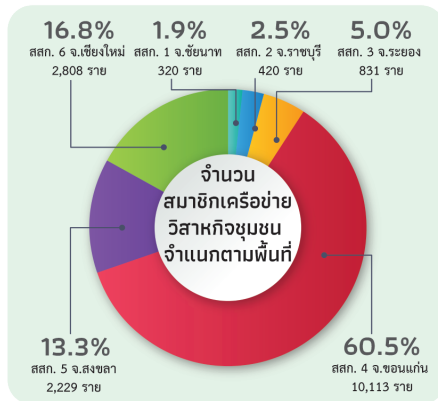
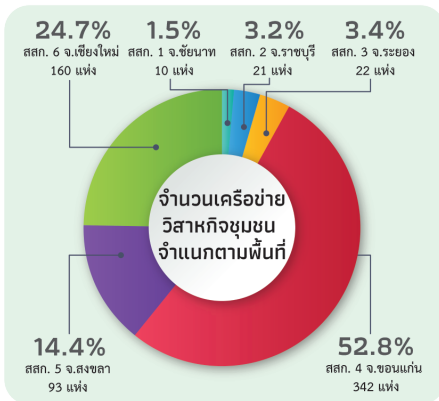
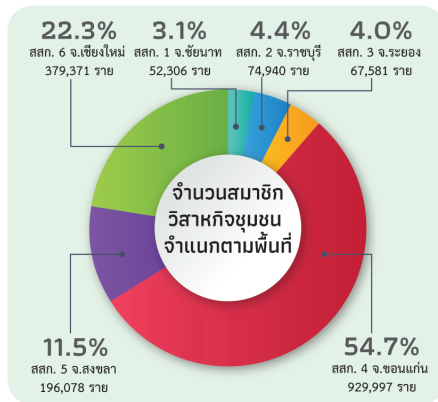
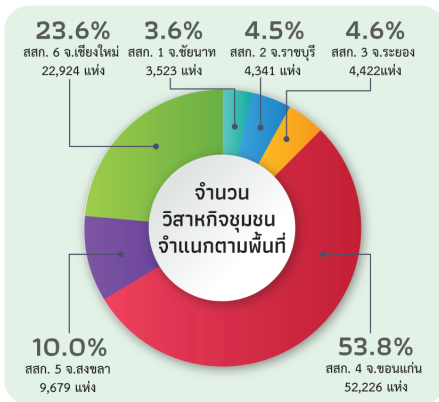

2) โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชน ในการผลิตสินค้าชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน มีหน้าที่ในการจัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเพื่อกำหนดนโยบายในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ทำหน้าที่นายทะเบียนในการรับจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และส่งเสริมและสนับสนุนกิจการวิสาหกิจชุมชน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 17,640 ราย เพื่อให้สามารถพัฒนาไปเป็นผู้ประกอบการในระดับที่สูงขึ้น ผลการดำเนินงาน ดังนี้

- มีการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน จำนวน 97,115 แห่งต่อสมาชิก 1,700,273 ราย และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จำนวน 648 แห่งต่อสมาชิก 16,721 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

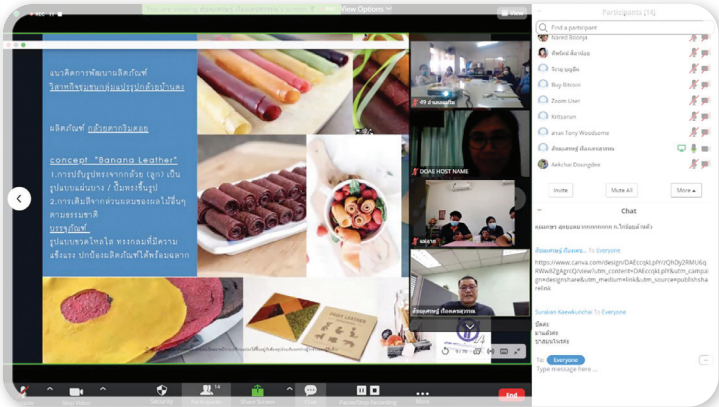
พื้นที่รับผิดชอบของสำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร (สสก.)	
1. สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 1 จ.ชัยนาท	:- กท., ขน., นบ., ปท., ลบ., สบ., อย., อท., สท.
2. สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 2 จ.ราชบุรี	:- กจ., นฐ., ปข., พบ., รบ., สส., สค., สฟ.
3. สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 3 จ.ระยอง	:- จบ., จช., นย., ขบ., ตร., ปจ., รย., สป., สก.
4. สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 4 จ.ขอนแก่น	:- กส., ขก., นพ., บก., มค., มท., รอ., ลย., สน., นค., นก., อด., ขย., นม., บร., ยส., ศก., สร., อจ., อบ.
5. สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 5 จ.สงขลา	:- ตง., นธ., ปน., พท., ยล., สข., สด., กบ., ขพ., นศ., พง., กก., รน., สฎ.
6. สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 จ.เชียงใหม่	:- ขร., ขม., นน., พย., พร., มส., สป., ลพ., กพ., ตก., นว., พจ., พล., พช., สท., อด., อน.

- สมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 17,640 ราย ใน 1,764 แห่ง ได้ประเมินศักยภาพ และพบว่า วิสาหกิจชุมชน จำนวน 1,513 แห่ง มีค่าคะแนนการประเมินเพิ่มขึ้นหรือได้รับการยกระดับ คิดเป็นร้อยละ 85.77 ของวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนา

- สมาชิกวิสาหกิจชุมชนรุ่นใหม่ที่จะรับช่วงการดำเนินงาน (ทายาท) หรือ เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer: YSF) ที่ต้องการดำเนินงานในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน จำนวน 1,540 ราย ใน 77 จังหวัด ได้รับความรู้ด้านการดำเนินงานและมีความพร้อมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ได้มีทายาทผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน และ YSF คิดเป็นร้อยละ 82 เข้าไปมีส่วนร่วมในการประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชนด้านต่าง ๆ เช่น การใช้เทคโนโลยีการผลิต การปรับปรุงกระบวนการแปรรูป การส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ ในสื่อออนไลน์

- สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ประกอบกิจการใหม่หรือเริ่มต้นประกอบกิจการแปรรูปสินค้าเกษตร จำนวน 816 ราย ได้รับความรู้ด้านการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นต้น และวิสาหกิจชุมชนจำนวน 77 แห่ง ได้รับการสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูป โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การพัฒนากระบวนการผลิต/วัสดุอุปกรณ์ หรือการพัฒนาบรรจุภัณฑ์/ฉลากสินค้าเกษตรแปรรูป พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และฉลากสินค้าวิสาหกิจชุมชนเด่นให้สวยงามตรงกับความต้องการของตลาด ใน 4 กลุ่มสินค้า ได้แก่ อาหารและเครื่องดื่ม หัตถกรรมและสิ่งประดิษฐ์ผ้าและเครื่องแต่งกาย และสมุนไพรแปรรูป เครื่องอุปโภค จำนวน 154 ผลิตภัณฑ์

- เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเชื่อมโยงในพื้นที่จำนวน 77 เครือข่ายทั่วประเทศ ได้รับองค์ความรู้และคำแนะนำในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้วิสาหกิจชุมชน เกิดการพัฒนาที่เป็นระบบ ส่งผลให้เกิดการเชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนจนสามารถสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน และมีการประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่น เพื่อส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนที่มีการบริหารจัดการที่ดีพัฒนาไปเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนและประชาชนทั่วไปเข้ามาศึกษาเรียนรู้กระบวนการวิสาหกิจชุมชน ซึ่งมีวิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์พืชผักสมุนไพรและผลไม้ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูนได้รับรางวัลชนะเลิศวิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับประเทศ

- พัฒนาศูนย์ปฏิบัติการและศูนย์ขยายพันธุ์พืช ซึ่งเป็นหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ได้มาตรฐานคุณภาพ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถเป็นต้นแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้แก่วิสาหกิจชุมชนและบุคคลทั่วไป จำนวน 21 ศูนย์

3) โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเอง กลุ่มองค์กรและชุมชนต้องมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเองและในระดับของการแข่งขัน โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 25,001 ราย แบ่งเป็น เกษตรกรสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน 4,620 ราย สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 8,915 ราย และสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน 11,466 ราย ผลการดำเนินงาน ดังนี้

- สมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน 4,620 ราย ใน 308 กลุ่ม ได้รับการพัฒนาในระดับชุมชนเศรษฐกิจฐานรากและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร รวมถึงส่งเสริมให้สมาชิกและกลุ่มใช้แผนการผลิตรายบุคคล (Individual Farm Production Plan: IFPP) เพื่อพัฒนาสู่การเป็น Smart Group และมีการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรต้นแบบ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ โดยกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรมีประมาณการรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.68 หลังจากเข้าร่วมโครงการ

- สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและสตรีในภาคเกษตร จำนวน 5,880 ราย ใน 308 กลุ่ม ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน มีการพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group จำนวน 296 กลุ่ม และเกิดแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน จำนวน 77 แหล่งเรียนรู้ มีผู้สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้ จำนวน 1,050 คน สามารถสร้างรายได้ จำนวน 226,400 บาท

- สมาชิกกลุ่มยุทธศาสตร์ ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา จำนวน 11,466 ราย ใน 882 กลุ่ม ได้รับการพัฒนาศักยภาพเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็น Smart Group ต้นแบบ และสมาชิกกลุ่มยุทธศาสตร์ระดับอุดมศึกษา จำนวน 240 ราย ใน 12 กลุ่ม ได้รับความรู้และเพิ่มทักษะการเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ นอกจากนี้ ได้ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่องทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนการพัฒนากลุ่มยุทธศาสตร์ให้มีความเข้มแข็ง ทำให้มีความพร้อมในการเป็นเกษตรกรหรือการประกอบอาชีพที่สนับสนุนและพัฒนาด้านการเกษตรในอนาคต อันจะเป็นพลังในการพัฒนาภาคการเกษตรของประเทศต่อไป

- ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขั้นพื้นฐานในองค์กรเกษตรกร (3ก) ที่มีกิจกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรในส่วนที่เป็นอาหาร จำนวน 77 กลุ่ม 770 ราย ให้มีศักยภาพในการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร เกิดผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายในท้องตลาดได้จริงไม่น้อยกว่า 70 ผลิตภัณฑ์ กลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 24,080 บาทต่อปี ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยในการแก้ปัญหาสินค้าเกษตรล้นตลาด และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนได้อีกทางหนึ่ง

- ส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่เสี่ยงต่อความมั่นคงด้านอาหาร จำนวน 2,490 ราย เกิดแหล่งผลิตและสำรองอาหารในครัวเรือนและชุมชน 83 จุด พื้นที่ 876.25 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 77 จังหวัดทั่วประเทศ สามารถผลิตอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัยให้กับครัวเรือนและชุมชนได้น้อยกว่า 255.45 ตันต่อปี มีกองทุนอาหารและเมล็ดพันธุ์เพื่อเก็บไว้ใช้ยามเกิดภาวะวิกฤตภายในชุมชน จำนวน 83 กองทุน มีกำลังการผลิตเมล็ดพันธุ์สำรองไว้ใช้ในชุมชน 20 กิโลกรัมต่อปี เกิดครัวเรือนต้นแบบบ้านเกษตรสมบูรณ์เพิ่มพูนสุขภาพ ที่เป็นแหล่งเรียนรู้การสร้างความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน จำนวน 290 ครัวเรือน และขยายผลไปยังเกษตรกรพื้นที่ใกล้เคียงได้อีก จำนวน 382 ครัวเรือน ส่งผลให้ครัวเรือนเกษตรกรสามารถสร้างรายได้เพิ่มเติมเฉลี่ย 1,079 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน และช่วยลดรายจ่ายเฉลี่ย 564 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน

- ส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรกรสูงวัย ส่งเสริมให้เกษตรกรสูงวัยจากพื้นที่นำร่อง 6 จังหวัด จำนวน 60 ราย มีความรู้พร้อมเข้าสู่สังคมเกษตรอย่างมีคุณภาพ เกิดการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ ส่งผลให้กลุ่มเกษตรกรสูงวัยมีรายได้เฉลี่ย 5,695 บาทต่อเดือน

- สร้างความภาคภูมิใจในการสืบทอดอาชีพเกษตรกร โดยมีการคัดเลือกเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ จำนวน 7 สาขา/ประเภท เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ที่มีผลงานดีเด่นให้เป็นที่ปรากฏต่อสาธารณชน เกิดความภาคภูมิใจในอาชีพของตนเอง ทำให้มีพลังใจสร้างผลงานที่เป็นประโยชน์ต่ออาชีพการเกษตร และพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เกิดผลดีต่อประเทศ ซึ่งผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจะได้รับพระราชทานโล่รางวัลในพระราชพิธีที่ชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง หรือ ณ สถานที่จัดงานตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด

- เร่งรัดติดตามการชำระหนี้สินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร และกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งจังหวัดเร่งรัดติดตามลูกหนี้ที่ค้างตามแนวทางการปฏิบัติสำหรับลูกหนี้แต่ละกลุ่ม และเร่งรัดตามมาตรการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาหนี้สินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในส่วนของมาตรการนาที่ทอง ผลการดำเนินงาน เร่งรัดติดตามหนี้สินใน 25 จังหวัดอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การขอยกเว้นดอกเบี้ย (เบี้ยปรับ) และขอยกเลิกข้อผูกพันให้กับลูกหนี้ที่ชำระครบหรือเข้าหลักเกณฑ์การขอยกเว้นดอกเบี้ย (เบี้ยปรับ) ของกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร จำนวน 14 ลูกหนี้ และกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร จำนวน 1 ลูกหนี้ มีลูกหนี้ค้างชำระลดลง ปัจจุบันมีลูกหนี้ค้างชำระ จำนวน 83 ลูกหนี้ ซึ่งลดลงจากปี พ.ศ. 2563 ที่มีจำนวน 98 ลูกหนี้

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะหน่วยงาน
อนุกรรมการและเลขานุการร่วมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน
การพัฒนาคนและผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด
ได้ดำเนินงานโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทุเรียน
ให้มีคุณภาพเพื่อการค้า เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร
และสถาบันเกษตรกรผู้ผลิตและแปรรูปทุเรียน ในพื้นที่ 8 จังหวัด
ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ระนอง
ยะลา สงขลา ปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส ผลการดำเนินงาน
เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ผลิตและแปรรูปทุเรียน จำนวน
321 ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการผลิต การบริหารจัดการ
ควบคุมคุณภาพทุเรียน และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สำหรับทุเรียน
ผลสดและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากทุเรียนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม มีรายได้
จากการจำหน่ายทุเรียนผลสดและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากทุเรียน
เฉลี่ยคนละ 207,300 บาทต่อเดือน ทำให้สามารถบริหารจัดการ
ควบคุมคุณภาพทุเรียนเพื่อการค้า สร้างมูลค่าเพิ่มของทุเรียนผลสด
และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากทุเรียนให้ตรงกับความต้องการของตลาด
ทั้งในและต่างประเทศ

4) โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายใน สำหรับสินค้าเกษตร

การพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรให้มีศักยภาพในพื้นที่
ต้องมีการผลักดันให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร โดยการส่งเสริมความรู้ด้านการบริหาร
จัดการธุรกิจเกษตรและโลจิสติกส์ที่เหมาะสมให้เกษตรกรตามแนวคิด “ตลาดนำการผลิต”
โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้จำหน่ายสินค้า
ในตลาดเกษตรกรหรือตลาดสินค้าเกษตรใน 77 จังหวัด ผลการดำเนินงาน เกษตรกร จำนวน 840 ราย
ได้รับความรู้ในการพัฒนาทักษะด้านการตลาด ตลาดเกษตรกรใน 77 จังหวัดได้รับการพัฒนาให้มี
อัตลักษณ์และเป็นแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรหลักของเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งสร้างมูลค่าได้รวม

272,321,765 บาท ดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เช่น เพิ่มช่องทางการตลาดโดยเชื่อมโยงกับตลาดค้าขายปลีกสมัยใหม่ (Modern Trade) เช่น เทสโก้ โลตัส บิ๊กซี และแม็คโคร คิดเป็นมูลค่า จำนวน 16,174,255 บาท ส่งเสริมการผลิตอาหารปลอดภัยโดยเชื่อมโยงกับตลาดกลางค้าส่งขนาดใหญ่ เช่น บริษัทไทยแอ็กโกร เอ็กเซนจ์ จำกัด (ตลาดไท) คิดเป็นมูลค่า จำนวน 1,131,500,000 บาท และสร้างประสบการณ์ให้กับเกษตรกรในวิถีการตลาดที่หลากหลายโดยเชื่อมโยงความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ในการเปิดตลาดเฉพาะกิจ คิดเป็นมูลค่า 7,880,843 บาท และร่วมส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าผ่านระบบออนไลน์กับบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด บริษัท ลาซาด้า จำกัด และบริษัท ซ้อปปี (ประเทศไทย) จำกัด และพัฒนาเว็บไซต์ www.ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com ซึ่งมีมูลค่าการจำหน่ายผ่านระบบออนไลน์รวม 203,507,718 บาท และเพิ่มพื้นที่การจำหน่ายผ่านตลาดช่องทางอื่น ๆ มีมูลค่า 1,992,380 บาท นอกจากนี้ได้ประชาสัมพันธ์ด้านการตลาดให้ผู้บริโภคได้เข้าถึงสินค้าเกษตรคุณภาพจากเกษตรกรโดยตรง ศูนย์เรียนรู้การบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลาดเกษตรกร 5 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดพิจิตร ชัยภูมิ ราชบุรี กาญจนบุรี และจังหวัดกระบี่

☛ แผนแม่บทย่อยการยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

1) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายให้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ 77 จังหวัด 882 อำเภอ

ซึ่งปัจจุบันมีศูนย์เครือข่ายหรือจุดเรียนรู้อื่น ๆ ที่เป็นจุดเรียนรู้เฉพาะทาง จำนวน 12,733 ศูนย์ กรมส่งเสริมการเกษตรจึงพัฒนาศักยภาพ ศพก. และศูนย์เครือข่ายให้มีความพร้อมในการดำเนินการดังกล่าว โดยใช้กลไกของคณะทำงานในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ศพก. และคณะกรรมการเครือข่ายในการขับเคลื่อนงานเครือข่ายระหว่าง ศพก. กับแปลงใหญ่ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายพัฒนาเกษตรกร จำนวน 26,460 ราย ใน 77 จังหวัด 882 อำเภอ ผลการดำเนินงาน เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) จึงได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านรูปแบบการออนไลน์ในช่องทางต่าง ๆ เช่น การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) การจัดทำเอกสารการเรียนรู้ต่าง ๆ และสื่อสารเผยแพร่กับเกษตรกร และสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบคลิปการเรียนรู้ โดยมี ศพก. จำนวน 3,528 ศูนย์ แบ่งเป็น ศพก. หลัก จำนวน 882 ศูนย์ และศูนย์เครือข่าย ศพก. จำนวน 4,906 ศูนย์ ประกอบด้วย ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) จำนวน 2,928 ศูนย์ และศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) จำนวน 1,978 ศูนย์ มีความพร้อมในการให้บริการแก่เกษตรกร/ประชาชนทั่วไป เช่น บริการอบรม/ดูงาน จำนวน 76,460 ราย บริการข้อมูลข่าวสาร จำนวน 5,528 ครั้ง และบริการด้านการเกษตรต่าง ๆ จำนวน 13,478 ราย และได้นำร่องการเชื่อมโยงความรู้จากศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (Agritech and Innovation Center: AIC) ผ่าน ศพก. ตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 6 จุด โดยมีนวัตกรรมที่นำมาใช้ ได้แก่ เครื่องหย่อนกล้าข้าว เทคโนโลยีพาสเจอร์ไรส์ความดันสูงแบบไม่ใช้ความร้อนและไม่ทำลายคุณค่าทางอาหาร เทคโนโลยีระบบน้ำอัจฉริยะ เทคโนโลยีฟาร์มอัจฉริยะ และใช้พลังงานทดแทน (โซลาร์เซลล์) ระบบการให้น้ำ/ปุ๋ยอัตโนมัติและนวัตกรรมระบบน้ำอัจฉริยะ

สำหรับการขับเคลื่อนเพื่อเพิ่มศักยภาพ ศพก. และเครือข่าย ได้ดำเนินการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ระดับประเทศ จำนวน 2 ครั้ง และประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. แปลงใหญ่ระดับเขต อำเภอ และระดับจังหวัด ระดับละ 3 ครั้ง เพื่อวิเคราะห์และวางแผนการดำเนินงานของ ศพก. และแปลงใหญ่ให้บรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม เกิดการประสานเชื่อมโยงการทำงานเครือข่ายด้านการผลิต การตลาด รวมทั้งองค์ความรู้ต่าง ๆ ในทุกระดับ

ผลการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) และศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) ดังนี้

- ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) จำนวน 2,928 ศูนย์ ครอบคลุมพื้นที่ 77 จังหวัด 882 อำเภอ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการอารักขาพืชเพื่อพัฒนาเกษตรกร และชุมชนให้สามารถจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการผลิตและการใช้ชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี รวมถึงการลดต้นทุนการผลิต สมาชิกสามารถผลิตจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืช จำนวน 766,150 กิโลกรัม ได้แก่ เชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอร์เรีย และเชื้อราเมตาไรเซียม ซึ่งนำไปใช้จัดการศัตรูพืชในพื้นที่กว่า 357,000 ไร่ ผลิตแมลงศัตรูธรรมชาติรวมมากกว่า 320 ล้านตัว นำไปใช้จัดการศัตรูพืชในพื้นที่กว่า 116,000 ไร่ ติดตามสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช จำนวน 3,092 แปลง ทำให้สามารถคาดการณ์สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช และแจ้งเตือนเกษตรกรรับมือกับการระบาดของศัตรูพืชได้อย่างทัน่วงที

นอกจากนี้ยังได้รับทุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) เพื่อศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ รวมถึงการปรับวิธีการผลิตและการใช้ชีวภัณฑ์ให้เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่ และจากการประเมินศักยภาพ พบว่ามี ศจข. ระดับ A จำนวน 738 ศูนย์ (ร้อยละ 25.20) ระดับ B และ ระดับ C รวม 2,190 ศูนย์ (ร้อยละ 74.80) ซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพสูงขึ้นไป

- ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศตปช.) มีจำนวน 882 ศูนย์ มีการขยายเครือข่าย ศตปช. จำนวน 1,096 ศูนย์ เป็นแหล่งเรียนรู้และให้บริการความรู้ด้านดินและปุ๋ยแก่ชุมชนแก่เกษตรกรสมาชิก จำนวน 17,640 ราย และเมื่อนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติพบว่าสามารถลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี และมีการขยายผลไปสู่ชุมชน ศพก. แปลงใหญ่ และเกษตรกรทั่วไป จำนวน 20,100 ราย และให้บริการตรวจวิเคราะห์ดินแก่เกษตรกรสมาชิกหลักและขยายผลไปสู่ชุมชน ศพก. แปลงใหญ่ และเกษตรกรทั่วไป รวม 37,740 ราย ศตปช. มีศักยภาพระดับ A+ และ A รวม 596 ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 67.5 นำไปสู่การพัฒนาต่อยอดการดำเนินการธุรกิจชุมชน จำนวน 394 ศูนย์ ใน 63 จังหวัด และมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายสนับสนุนขยายผลการให้บริการความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปสู่ชุมชน ศพก. แปลงใหญ่ และเกษตรกรทั่วไป

สำหรับเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคได้มีการพัฒนา ศักยภาพให้เป็น “หมอฟีช” สามารถให้บริการ “คลินิกฟิช” แก่เกษตรกรเพื่อแก้ปัญหาความผิดปกติของฟิช โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สามารถสร้างเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการเกษตรให้เป็นหมอฟีชได้ทั้งสิ้น 487 คน ทำให้ปัจจุบันมีหมอฟีชประจำอยู่ที่ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาฟิชทั้ง 9 ศูนย์ สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ครบทั้ง 77 จังหวัด 882 อำเภอ รวมคลินิกฟิชทั้งหมด 968 คลินิก

2) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) อย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรไทยมีความพร้อม มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในการประกอบอาชีพการเกษตร ซึ่งเกษตรกรปราดเปรื่อง หมายถึง บุคคลที่มีความภูมิใจในการเป็น เกษตรกร มีความรอบรู้ในระบบการผลิตด้านการเกษตรแต่ละสาขา มีความสามารถในการวิเคราะห์ เชื่อมโยงและบริหารจัดการการผลิตและการตลาด โดยใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ คำนึงถึงคุณภาพ และความปลอดภัยของผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมาย พัฒนาเกษตรกร จำนวน 20,515 ราย แบ่งเป็น เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) จำนวน 17,640 ราย และเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 2,875 ราย ผลการดำเนินงาน ดังนี้

- พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) แบ่งเป็น
  - เกษตรกรทั่วไป หรือ เกษตรกรกลุ่มที่ยังไม่ผ่านคุณสมบัติการเป็น Smart Farmer ได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และผ่านการประเมินคุณสมบัติการเป็น Smart Farmer จำนวน 17,640 ราย มีทักษะในการประกอบอาชีพการเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยี และการบริหารจัดการ เพื่อดำเนินธุรกิจอย่างทันสมัย มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ และมีแผนการผลิตรายบุคคล (Individual Farm Production Plan: IFPP)
  - เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) มีแผนธุรกิจเพื่อพัฒนาเป็นผู้ประกอบการเกษตรต้นแบบ ระดับเขต จำนวน 300 ราย เกิดเครือข่าย Smart Farmer/Smart Farmer ต้นแบบ ระดับจังหวัด จำนวน 1,540 ราย Smart Farmer และ Young Smart Farmer ได้รับการพัฒนาด้านการบริหารจัดการกลุ่ม และกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน 154 กลุ่ม ได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่ม และร่วมกันทำกิจกรรมด้านการเกษตร แปรรูป และการบริหารจัดการตลาด

- เกษตรกรรุ่นใหม่ได้รับการพัฒนาให้เป็น Young Smart Farmer จำนวน 2,936 ราย และมี Young Smart Farmer ได้รับการพัฒนาต่อยอดให้มีแนวคิดในการทำการเกษตรเชิงธุรกิจเกษตร เตรียมพร้อมเป็นผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีการบริหารจัดการการเกษตรด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ใช้แนวคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม จำนวน 454 ราย มีการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ (ศบพ.) จำนวน 77 ศูนย์ ทั่วทั้งประเทศ ให้เป็นศูนย์กลางการทำงาน ของเครือข่าย โดยมีเจ้าของ ศบพ. และ Young Smart Farmer จำนวน 1,540 ราย ได้รับความรู้ ในการเพิ่มศักยภาพการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่

- ทหารกองประจำการที่เป็นบุตรหลานเกษตรกร จำนวน 200 ราย จากหน่วยทหาร จำนวน 10 แห่ง ได้รับการส่งเสริมการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการเกษตรเพื่อนำไปประกอบอาชีพ หลังปลดประจำการ แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) จึงปรับการฝึกอบรมเป็นการสนับสนุนองค์ความรู้และวัสดุการเกษตรเพื่อใช้ในกิจกรรมของหน่วยทหาร ในพื้นที่โครงการทหารพันธุ์ดีของมูลนิธิชัยพัฒนาในพระราชานุเคราะห์ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และโครงการทำการเกษตรผสมผสานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการสร้างทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่ในอนาคต

2.3.4 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศ อย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน โดยมี 4 เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย (1) อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืนมีสมดุล (2) พื้นฟูและสร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใหม่ เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ (3) ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายใต้ขีดความสามารถของระบบนิเวศ และ (4) ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล

กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินโครงการตามภารกิจในการสนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย ดังนี้

2.3.4.1 แผนแม่บทประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน

◀▶ แผนแม่บทย่อยการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมี ในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล

1) โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตรส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตรและสร้างเครือข่ายปลอดการเผา ให้เข้มแข็งและครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น สนับสนุนการใช้ประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อให้เกิดความสมดุลของระบบนิเวศการเกษตร พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ให้เป็นฐานการผลิตของภาคการเกษตรได้อย่างยั่งยืน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ในพื้นที่การเกษตรที่ประสบปัญหาการเผา จำนวน 16,800 ราย จำนวน 60 จังหวัด ผลการดำเนินงาน มีเกษตรกร จำนวน 16,895 ราย ได้รับความรู้การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรทดแทนการเผาทำลาย ปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตจากเดิมมุ่งสู่การทำเกษตรปลอดการเผาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และพัฒนาเกษตรกร ให้เป็นวิทยากรด้านการทำการเกษตรปลอดการเผา มีการรวมกลุ่มเกิดเป็นเครือข่ายเกษตรปลอดการเผาเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร จำนวน 280 แห่ง และร่วมมือกับหน่วยงานภาคีในพื้นที่ทั้งภาครัฐและเอกชน จัดงานรณรงค์ในท้องถิ่น เฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ ช่วงวิกฤตหมอกควันในพื้นที่การเกษตร

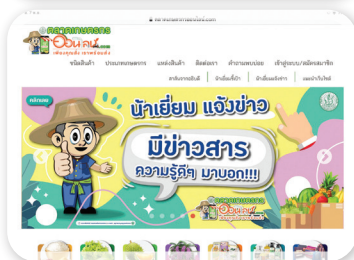
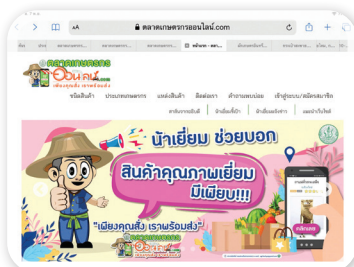

2.4 ผลการดำเนินงานสำคัญในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 [COVID - 19]

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ทั่วโลกมีมาต่อเนื่องยาวนานกว่า 2 ปี ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้นคนในสังคมทุกภาคส่วนทั้งภาคแรงงาน ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการและการท่องเที่ยว และภาคเกษตรกรรม ปัญหาที่เกษตรกรไทยต้องประสบในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) คือ ปัญหาด้านการตลาด ราคาผลผลิตตกต่ำ และรายได้ลดลง กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการงาน/โครงการตามภารกิจในการช่วยเหลือและเยียวยาเกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีผลการดำเนินงานดังนี้

2.4.1 การแก้ปัญหาสินค้าเกษตรในสถานการณ์โรคระบาด COVID - 19

นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ส่งเสริมให้เกษตรกรขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้าด้วยระบบออนไลน์มากขึ้น โดยให้เน้นความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้บริโภค ด้วยการรักษาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมตลาดเกษตรออนไลน์ บนเว็บไซต์ “ตลาดเกษตรออนไลน์.com” ซึ่งสามารถรองรับการแสดงผลผ่านมือถือหรือคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมสินค้าคุณภาพของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนในความดูแลของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภค รับทราบและสามารถเลือกซื้อสินค้าจากแหล่งจำหน่ายได้ ผลการดำเนินงาน มีเกษตรกรที่เป็นสมาชิกเว็บไซต์ จำนวน 694 ราย สินค้าสะสม จำนวน 1,011 รายการ จาก 77 จังหวัด ยอดจำหน่ายสินค้าตามช่องทางออนไลน์ของเกษตรกรสะสมจากวันเก็บข้อมูลวันที่ 27 เมษายน 2563 - 3 ตุลาคม 2564 (75 สัปดาห์) รวมเป็นเงิน 289,660,194 บาท

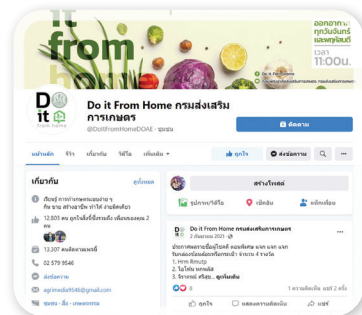
2.4.2 โครงการตู้เย็นข้างบ้านต้านภัย COVID - 19 ภายใต้ความร่วมมือกับกลุ่มเพื่อนเฉลิมชัย กรมส่งเสริมการเกษตร บริษัท อีสท์ เวสท์ ซีด จำกัด และบริษัทเจียใต้เมล็ดพันธุ์ จำกัด

ดำเนินโครงการต่อเนื่องจากปี 2563 โดยได้สนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชผักสวนครัว เช่น ผักบุ้ง กวางตุ้ง คะน้า แตงกวา กะเพรา และพริกชี้หนู จำนวน 300,000 รายต่อชุดให้แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไปที่สนใจทำการเกษตรในการปลูกพืชผักสวนครัวและได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ซึ่งได้ลงทะเบียนผ่าน www.doe.go.th เพื่อบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์ในระยะเวลานับวันรวดเร็ว มีพืชอาหารบริโภคสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยการพึ่งพาตนเอง

2.4.3 โครงการฝึกอาชีพพระยะสั้นกับกรมส่งเสริมการเกษตร (Do It From Home)

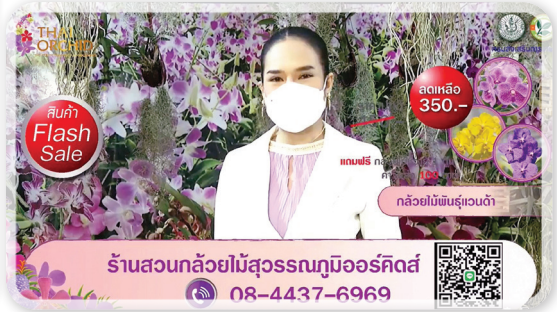
จัดทำ Facebook Fanpage “Do It From Home DOAE” (fb.me/DoItFromHomeDOAE) ที่สามารถรองรับการใช้บริการออนไลน์ ผ่านคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์มือถือ Smartphone เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่สนใจด้านการเกษตรเข้ามาศึกษาเรียนรู้ด้านการเกษตรและฝึกอาชีพภาคการเกษตร

ระยะสั้น ผ่านสื่อ Infographic Motion Graphic และคลิปวิดีโอสั้น ผลการดำเนินงาน Facebook Fanpage มีจำนวน 123 เรื่อง แบ่งเป็น วิธีการปลูกพืช การดูแล และเกร็ดความรู้ด้านการเกษตร จำนวน 58 เรื่อง และการแปรรูป จำนวน 65 เรื่อง มีผู้คนเข้าถึงประมาณ 424,011 คน ซึ่งเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การแชร์และการคอมเมนต์ รวม 53,768 คน มีผู้ติดตาม จำนวน 13,089 คน และผู้กดถูกใจ 13,322 คน และผลิตสื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ที่เป็นคลิปวิดีโอ จำนวน 38 เรื่อง

2.4.4 การแก้ไขปัญหาของกลุ่มเกษตรกรและผู้ส่งออกกล้วยไม้ อันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 [COVID - 19]

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้และผู้ส่งออกกล้วยไม้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้รับผลกระทบเกิดการขาดสภาพคล่องทางการเงิน ซึ่งต้องการความช่วยเหลือด้านสินเชื่อ กรมส่งเสริมการเกษตรได้ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือและสนับสนุนสินเชื่อ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ขอความร่วมมือหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจส่งเสริมและสนับสนุนการใช้กล้วยไม้ไทยในโอกาสต่าง ๆ ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ กับบริษัท เคอรี่ เอ็กซ์เพรส (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) เพื่อให้เกษตรกรปลูกกล้วยไม้ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรได้รับส่วนลดการส่งสินค้าทันทีร้อยละ 10

2.4.5 โครงการเยียวยาเกษตรกรชาวสวนลำไย ปี 2563

ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2563 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนลำไยให้สามารถฟื้นฟูการผลิตลำไยที่ได้รับผลกระทบทั้งด้านการผลิตและการตลาด เนื่องจากสภาพอากาศที่แปรปรวนและการเผชิญภัยแล้งต่อเนื่อง ทำให้ผลผลิตลำไยไม่มีคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ และจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ส่งผลกระทบต่อตลาดการส่งออกลำไยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้ประกอบการจีนไม่สามารถเดินทางมารับซื้อลำไยในประเทศไทยได้ โดยมีเป้าหมายช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนลำไย ปี 2563 ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ 15 กันยายน 2563 ทุกครัวเรือน ประมาณ 200,000 ครัวเรือน พื้นที่ไม่เกิน 1,200,000 ไร่ และเป็นพื้นที่ลำไยที่ให้ผลผลิตแล้ว (อายุต้นลำไยตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป) โดยให้ความช่วยเหลือในอัตราไร่ละ 2,000 บาท ครัวเรือนละไม่เกิน 25 ไร่ ผลการดำเนินงาน จัดส่งรายชื่อเกษตรกรให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและเกษตรกรได้รับเงินแล้ว จำนวน 201,663 ราย วงเงิน 2,854,955,650 บาท

2.4.6 โครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

คณะรัฐมนตรีได้ออกพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 วงเงินไม่เกิน 1 ล้านล้านบาท ประกาศ ณ วันที่ 18 เมษายน 2563 เพื่อให้การช่วยเหลือ เยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบทั้งกลุ่มประกอบอาชีพอิสระ เกษตรกร และกลุ่มเปราะบาง กรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดทำข้อเสนอแผนงาน/โครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และได้ดำเนินการโครงการ ที่ผ่านการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี จำนวน 14 โครงการ จาก 2 แหล่งงบประมาณ คือ 1) เงินกู้ ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจ และสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 จำนวน 12 โครงการ และ 2) งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 งบกลาง รายการค่าใช้จ่าย ในการบรรเทา แก้ไขปัญหา และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 2 โครงการ โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

2.4.6.1 โครงการภายใต้เงินกู้ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 จำนวน 12 โครงการ

☛ โครงการพัฒนารัฐกิจบริการดินและปุ๋ยเพื่อชุมชน (One Stop Service)

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ส่งผลกระทบต่อการผลิตสินค้าเกษตรของประเทศไทย การผลิตต้องอาศัยปุ๋ยเคมีซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อการผลิตสินค้าให้ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ เกษตรกรที่ใช้ปุ๋ยเคมีมีต้นทุนการผลิตที่สูง จึงจำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองให้แก่เกษตรกรในการจัดหาปุ๋ยที่มีคุณภาพใช้ในชุมชน และส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยถูกต้องตามความอุดมสมบูรณ์ของดินและชนิดพืช โดยมีศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) เป็นกลไกในการขับเคลื่อนขยายผลการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินไปสู่ชุมชน ซึ่งโครงการมุ่งเน้นให้เกษตรกรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต และพัฒนา ศดปช. ที่มีศักยภาพให้สามารถดำเนินธุรกิจในการจัดหาปุ๋ยที่มีคุณภาพใช้ในชุมชน โดยมีเป้าหมาย ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) จำนวน 107,000 ราย ใน 394 ศูนย์ 63 จังหวัด ผลการดำเนินงาน สมาชิกของศูนย์ดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) แปลงใหญ่ และเกษตรกรทั่วไปนำความรู้ไปปฏิบัติ จำนวน 108,036 ราย ลดต้นทุนการผลิตได้ร้อยละ 36.91 คิดเป็นมูลค่า 244 ล้านบาท มีปริมาณการใช้ปุ๋ย 120,294.75 ตัน ในพื้นที่ 1,335,160.61 ไร่ ซึ่งลดลงเหลือ 61,247.38 ตัน สำหรับการให้บริการในเชิงธุรกิจมีศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนจดทะเบียนขายปุ๋ยครบทั้ง 394 ศูนย์ ให้บริการตรวจวิเคราะห์ดินและให้คำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ยให้แก่เกษตรกร จำนวน 114,041 ราย จำหน่ายแม่ปุ๋ย จำนวน 82,109 กระสอบ (คิดเป็นร้อยละ 173.67 เมื่อเทียบกับจำนวนปุ๋ยที่สนับสนุน) ให้บริการผสมปุ๋ย จำนวน 4,099,909 กิโลกรัม (คิดเป็นร้อยละ 173.43 เมื่อเทียบกับปริมาณปุ๋ยที่สนับสนุน) และเพิ่มการจ้างงาน 2,609 คน ทำให้คนในชุมชนมีรายได้จากการที่ชุมชนดำเนินธุรกิจบริการดินและปุ๋ย มีทุนหมุนเวียน 43 ล้านบาท เพื่อใช้ในการพัฒนาธุรกิจ

◀▶ โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด (ด้านพืช)

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจและสังคม จึงจำเป็นต้องมุ่งเน้นการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจในท้องถิ่น เพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนา ศักยภาพการผลิตต่อยอดของเดิมให้ดีขึ้น เน้นการผลิตในรูปแบบเกษตรสมัยใหม่ เกษตรอัจฉริยะ เกษตรแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำที่มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ มีการสร้างความร่วมมือการบริหารจัดการที่เชื่อมโยงตลอดห่วงโซ่ การปรับระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยการนำหลักเกษตรสมัยใหม่ร่วมกับการเชื่อมโยงตลาด จะก่อให้เกิดความร่วมมือในการผลิต โครงการ จึงมุ่งเน้นให้เกษตรกรนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีความหลากหลายมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา ศักยภาพความเข้มแข็งในการบริหารจัดการแปลงใหญ่ และสร้างโอกาสในการเพิ่มคุณภาพผลผลิต และผลตอบแทนจากการผลิต เป้าหมายแปลงใหญ่ที่เสนอความต้องการรับการสนับสนุนงบประมาณ จำนวน 1,065 แปลง ผลการดำเนินงาน มีแปลงใหญ่ (ด้านพืช) เข้าร่วมโครงการ 1,065 แปลง และได้รับเงินสนับสนุนจากโครงการครบทุกแปลง

◀▶ โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้บูรณาการการทำงานของหน่วยงานในสังกัด โดยน้อมนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 บรรเทาปัญหาการว่างงาน และสร้างความมั่นคงในการเป็นแหล่งผลิตอาหาร โดยกรมส่งเสริมการเกษตร รับผิดชอบในกิจกรรมส่งเสริมองค์ความรู้และ สนับสนุนปัจจัยการผลิตในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ด้านพืชให้เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ และจัดตั้ง กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ตำบลต้นแบบ เป้าหมาย คือ สนับสนุนปัจจัยการผลิตตามแผนการผลิต ของเกษตรกร จำนวน 24,241 ราย ภายหลังจาก กรมพัฒนาที่ดินได้ขุดบ่อและปรับปรุงดิน

เรียบร้อยแล้ว ผลการดำเนินงาน เกษตรกรได้รับความรู้และปัจจัยการผลิตในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ (ด้านพืช) ตามแผนการผลิต จำนวน 22,338 ราย ซึ่งได้แก่ กิ่งพันธุ์ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ไม้ที่ให้ผลผลิต) และเมล็ดพันธุ์พืชผักสมุนไพร ร่วมบูรณาการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ตำบลต้นแบบ จำนวน 25 กลุ่ม ใน 22 จังหวัดพื้นที่ภาคกลาง เพื่อรวมกันผลิตและเชื่อมโยงตลาดผลิตภัณฑ์สุขภาพที่พึ่งตนเองได้ สินค้าหลักของกลุ่ม เช่น พืชผักสวนครัว ข้าว ไม้ผล สมุนไพร กัลย ข่า ตะไคร้ แปรรูปกล้วย หม่อนทานผลสด ปลาบิล ฯลฯ ทั้งนี้ ได้สนับสนุนงบประมาณรายจ่ายในการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรที่เกินจากมติคณะรัฐมนตรี จำนวน 3,702 ราย ใน 10 จังหวัด

◀▶ โครงการเสริมศักยภาพกิจกรรมเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ต่อยอดธุรกิจเกษตร

มาตรการยับยั้งการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของรัฐบาล โดยการปิดสถานที่ที่มีประชาชนหนาแน่น ซึ่งบริษัทเอกชนต้องปิดกิจการส่งผลให้ลูกจ้างและแรงงานจำนวนมากต้องเผชิญกับสถานการณ์การว่างงานและเดินทางกลับภูมิลำเนา ดังนั้น จึงต้องฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชนผ่านการดำเนินโครงการเพื่อสร้างงานและสร้างรายได้ ซึ่งสำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดกิจกรรมเครือข่าย Young Smart Farmer และพัฒนากิจกรรมด้านผลิตพืชด้วยระบบผลิตพืชแบบโรงเรือนอัจฉริยะ โดยมีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) จำนวน 100 ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกรรุ่นใหม่ได้รับความรู้การใช้เทคโนโลยีการผลิต/การตลาดภาคการเกษตรสมัยใหม่ ระบบการผลิตพืช “โรงเรือนอัจฉริยะ” และปัจจัยการผลิต จำนวน 100 ราย มีโรงเรือนพร้อมติดตั้งระบบ จำนวน 12 โรงเรือน ศูนย์รวบรวม/จำหน่ายสินค้าเกษตรกรรุ่นใหม่ได้รับการพัฒนา จำนวน 1 จุด และจัดตลาดจำหน่ายสินค้าเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 3 ครั้ง

๗๐) โครงการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวอย่างปลอดภัยและส่งเสริมการใช้สารจากธรรมชาติกระตุ้นภูมิคุ้มกันพืช

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกษตรกรขาดรายได้จากการประกอบอาชีพทางการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวและส่งเสริมการใช้สารธรรมชาติกระตุ้นภูมิคุ้มกันพืช (สารนวัตกรรมไทย) ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าหมาย ถ่ายทอดความรู้เกษตรกร จำนวน 1,100 ราย ผลการดำเนินงานเกษตรกรได้รับความรู้การปลูกพืชผักที่ถูกวิธีและปลอดภัย จำนวน 1,100 ราย

๗๑) โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่ามะพร้าวตลอดห่วงโซ่อุปทาน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ภาคการเกษตรเกิดการหยุดชะงักมีความจำเป็นต้องฟื้นฟูพัฒนาสินค้าเกษตรในท้องถิ่นให้มีความหลากหลายตลอดห่วงโซ่อุปทาน จังหวัดระยองเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงในด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับโลก โดยเฉพาะการเที่ยวชมสวนและรับประทานบุฟเฟต์ผลไม้ และอำเภอบ้านฉางเป็นอำเภอที่มีการปลูกมะพร้าวมากเป็นอันดับที่ 2 ของจังหวัดระยอง สำนักงานเกษตรจังหวัดระยองสนับสนุนให้เกษตรกรและประชาชนในพื้นที่มีรายได้ภายหลังสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงส่งเสริมให้มีเกษตรกรของอำเภอบ้านฉางผลิตและเพิ่มมูลค่ามะพร้าวตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยมีเป้าหมายสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรจำนวน 65 ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการป้องกันและกำจัดศัตรูมะพร้าวแก่ การผลิตมะพร้าวสับ การแปรรูปน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น การแปรรูปไม้กวาดทางมะพร้าว การแปรรูปเครื่องสำอาง (สบู่/แชมพู/โลชั่น) รวม 65 ราย

❶ โครงการพัฒนาคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตร

จังหวัดสตูลมีประชากรส่วนใหญ่ประกอบการอาชีพทางการเกษตรแต่เมื่อเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกษตรกรขาดรายได้จากการประกอบอาชีพ สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูลจึงส่งเสริมการปลูกพืชทางเลือกที่มีแนวโน้มเป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร เช่น ข้าวโพดหวาน แตงโม และกล้วยหอมทอง โดยมีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรใน 6 อำเภอของจังหวัดสตูล ได้แก่ อำเภอละงู พงุ่หว้า ท่าแพ ควนโดน ควนกาหลง และอำเภอมะนัง รวม 1,405 ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกรได้รับความรู้และปัจจัยการผลิตข้าวโพดหวาน กล้วยหอมทอง จำปาตะ และแตงโม จำนวน 1,405 ราย และแปลงข้าวโพดหวานได้รับการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 85 แปลง

❷ โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตผักปลอดภัย

จังหวัดสตูลมีประชากรส่วนใหญ่ประกอบการอาชีพทางการเกษตรแต่เมื่อเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกษตรกรขาดรายได้จากการประกอบอาชีพ และเนื่องจากปัจจุบันตลาดและผู้บริโภคของจังหวัดสตูลมีแนวโน้มการบริโภคสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะพืชผัก แต่ผลผลิตพืชผักปลอดภัยมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดและผู้บริโภคที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูลจึงส่งเสริมการผลิตผักปลอดภัย โดยมีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรใน 7 อำเภอของจังหวัดสตูล ได้แก่ อำเภอเมืองสตูล ละงู พงุ่หว้า ท่าแพ ควนโดน ควนกาหลง และอำเภอมะนัง รวม 390 ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกรได้รับความรู้และปัจจัยการผลิตผักปลอดภัย และผักบนกระเบื้อง จำนวน 175 ราย วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษบ้านห้วยไทร ปลูกผักปลอดสารพิษอำเภอพงุ่หว้า และเศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองนกยูงได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต จำนวน 215 ราย และแปลงผักได้รับการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 140 แปลง

◀▶ โครงการส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพร

จังหวัดสตูลมีประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพทางการเกษตรแต่เมื่อเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกษตรกรขาดรายได้จากการประกอบอาชีพ และเนื่องจากจังหวัดสตูลมีสภาพภูมิอากาศ ความเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของสมุนไพรหลายชนิด เช่น ขมิ้นชัน ขิง และพลู เป็นต้น จึงสามารถปลูกเป็นพืชเสริมรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่สวนยางพารา ปาล์มน้ำมัน สวนผลไม้และบริเวณหลังบ้านได้ สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล จึงส่งเสริมการผลิตสมุนไพร โดยมีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ใน 3 อำเภอ ของจังหวัดสตูล อำเภอควนโดน ควนกาหลง และอำเภอมะนัง รวม 63 ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกรได้รับความรู้และปัจจัยการผลิตและการแปรรูปสมุนไพร จำนวน 63 ราย

◀▶ โครงการส่งเสริมการผลิตกาแฟ

จังหวัดสตูลเป็นจังหวัดที่มีเศรษฐกิจด้านการเกษตรฐานแคบที่พึ่งพิงกับพืชเศรษฐกิจเชิงเดี่ยวบางชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งยางพาราและปาล์มน้ำมัน ในปัจจุบันการปลูกพืชเศรษฐกิจดังกล่าวประสบปัญหาความเสี่ยงทางด้านราคาซึ่งมีแนวโน้มลดลงในระยะยาว มีผลกระทบทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่ลดลง การเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นการซ้ำเติมด้านเศรษฐกิจให้ชุมชนเกษตรกรมากยิ่งขึ้น กาแฟเป็นพืชอีกชนิดหนึ่งที่มีโอกาสเป็นอย่างมากในการพัฒนาเพื่อเป็นทางเลือกในการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูลจึงได้พัฒนาระบบการผลิตกาแฟของเกษตรกร และขยายพื้นที่การปลูกในพื้นที่ให้เพียงพอกับความต้องการในจังหวัด โดยมีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรใน 5 อำเภอ ของจังหวัดสตูล ได้แก่ อำเภอเมืองสตูล ควนกาหลง ควนโดน ละงู และอำเภอมะนัง รวม 150 ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกรได้รับความรู้และปัจจัยการผลิตกาแฟ จำนวน 150 ราย

❶ โครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยเชิงการค้าในกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบต่อในห่วงโซ่การผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะพืชผัก ทำให้เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายสินค้าน้อยลง ส่งผลต่อรายได้ที่ลดลงของเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูลจึงส่งเสริมให้เกษตรกรรุ่นใหม่ปลูกผักแบบยกแคร่ซึ่งสามารถผลิตผักได้ตลอดทั้งปี โดยมีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ใน 7 อำเภอของจังหวัดสตูล ได้แก่ อำเภอเมืองสตูล ละงู ทุ่งหว้า ท่าแพ ควนโดน ควนกาหลง และอำเภอมะนัง จำนวน 50 ราย ผลการดำเนินงานเกษตรกรรุ่นใหม่ได้รับความรู้และปัจจัยการผลิตพืชผักปลอดภัย จำนวน 50 ราย

❷ โครงการส่งเสริมฟื้นฟูการผลิตน้ำตาลมะพร้าวแท้ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จังหวัดสมุทรสงครามมีพื้นที่เหมาะสมในการปลูกมะพร้าวซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญและอาชีพการทำสวนมะพร้าวเป็นอาชีพดั้งเดิมของจังหวัด โดยเกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิตทั้งในรูปแบบของผลสดและผลิตภัณฑ์แปรรูป ปัจจุบันเกษตรกรที่ทำอาชีพการทำน้ำตาลมะพร้าวลดลงเนื่องจากรายได้ไม่คุ้มค่า สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงครามจึงพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการสวนมะพร้าวให้ได้มาตรฐานและสนับสนุนให้ชุมชนมีความพร้อมในการปรับตัวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวตามวิถีใหม่ (New Normal) โดยมีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรใน 3 อำเภอ ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม อัมพวา และอำเภอบางคนที รวม 200 ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกรได้รับความรู้การผลิตน้ำตาลมะพร้าวแท้คุณภาพและวัสดุต้นแบบ จำนวน 200 ราย มีความรู้การผลิตน้ำตาลมะพร้าวแท้ในรูปแบบก้อน ผง และไซรัป จำนวน 40 ราย ได้รับการสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ในการแปรรูป จำนวน 20 กลุ่ม และจุดผลิตน้ำตาลมะพร้าวแท้พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 5 จุด

2.4.6.2 โครงการที่ได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 งบกลาง รายการค่าใช้จ่ายในการบรรเทา แก้ไขปัญหา และเยียวยาผู้ได้รับ ผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 2 โครงการ

◀▶ โครงการโรงเรือนเพาะเห็ดอัญจรรย์

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีผลกระทบต่อ
กับวิสาหกิจชุมชนฟาร์มเห็ดบ้านดงน้ำฉ่ำ ซึ่งดำเนินการกิจการ
เพาะเห็ดโดยใช้แรงงานของสมาชิกและคนในชุมชนเป็นหลัก
ในการผลิตก้อนเชื้อเห็ดและเปิดดอกเอง สำนักงานเกษตรจังหวัด
สระบุรีจึงต้องดำเนินการต่อยอดจากกิจกรรมเดิมของกลุ่มที่ได้
ดำเนินการอยู่ก่อนแล้วและพัฒนาระบบการผลิตให้ทันสมัย
มีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิก
กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 50 ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกรได้รับ
ความรู้และปัจจัยการผลิต จำนวน 50 ราย และมีโรงเรือนเพาะเห็ด
อัญจรรย์สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน จำนวน 4 โรงเรือน

◀▶ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชเพื่อเพิ่มศักยภาพ การผลิตสินค้าเกษตร

จังหวัดสมุทรสงครามเป็นเมืองรองที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่มาพักผ่อนและซื้อของฝาก
จำนวนมากในช่วงวันหยุด แต่เมื่อมีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกษตรกร
ไม่สามารถจำหน่ายผลผลิตไม้ผลได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาทางด้านการเกษตรทั้งระยะสั้นและ
ระยะยาว สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงครามจึงส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรที่มีความจำเป็นที่ต้องใช้
บริโภคเป็นพืชแซมในแปลงไม้ผล ทำให้เกิดรายได้ในช่วง 3 - 4 เดือน และสามารถปลูกต่อเนื่องได้อีกโดย
เก็บพันธุ์ไว้ปลูก และส่งเสริมการปลูกทุเรียนเป็นพืชแซมในแปลงไม้ผลอื่นๆ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ โดยมี
เป้าหมาย ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 50 ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกร จำนวน 50 ราย
ได้รับความรู้และปัจจัยการผลิตในการปลูกพืชแซมเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร

2.4.7 โครงการแบ่งปันน้ำใจ เกษตรไทยสู้ภัยโควิด - 19

จัดซื้อผลผลิตทางการเกษตร เช่น ผักและผลไม้ จากเกษตรกรในจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม อุทัยธานี ลำพูน นครราชสีมา และจังหวัดสระแก้ว จากงบประมาณของกลุ่มเพื่อนเฉลิมชัยที่ให้การสนับสนุนและได้รับจากภาคีเครือข่ายของสำนักงานเกษตรจังหวัด และภาคเอกชนที่สนับสนุนสินค้าเกษตร ผลิตภัณฑ์แปรรูป ขนม และผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม

เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์ เจ้าหน้าที่ในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงพยาบาล สถานที่บริการฉีดวัคซีน โรงครัวพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วัดปทุมวนารามราชวรวิหาร และผู้ป็นสุขในเขต กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และต่างจังหวัด จำนวน 31 แห่ง รวม 49 ครั้ง

2.4.8 โครงการผลิตขยายต้นพันธุ์ฟ้าทะลายโจร

รัฐบาลสนับสนุนให้ใช้พืชสมุนไพรฟ้าทะลายโจรบรรเทาอาการเจ็บป่วยของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยเฉพาะผู้ติดเชื้อที่มีอาการไม่รุนแรงในเบื้องต้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรจัดทำโครงการผลิตขยายต้นพันธุ์ฟ้าทะลายโจร เพื่อส่งเสริมให้แก่เกษตรกรและประชาชนโดยทั่วไปใช้ฟ้าทะลายโจรเป็นยาสามัญประจำบ้าน โดยมีเป้าหมายให้ศูนย์ปฏิบัติการ ซึ่งเป็นหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค จำนวน 29 แห่ง ผลิตต้นพันธุ์ฟ้าทะลายโจร จำนวน 2,000,000 ต้น ผลการดำเนินงาน ศูนย์ปฏิบัติการ จำนวน 29 แห่ง ผลิตและกระจายต้นพันธุ์ฟ้าทะลายโจร กว่า 1,900,000 ต้น สำหรับให้บริการแก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไปที่เข้ามาใช้บริการ และส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัดเพื่อแจกจ่ายให้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและศูนย์เครือข่ายทั้ง 77 จังหวัด

2.5 ผลการดำเนินงานในการสนับสนุนภารกิจองค์กร

ดำเนินงานตามบทบาทภารกิจในการให้บริการทางการเกษตร สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ดังนี้

2.5.1 การให้ความช่วยเหลือเกษตรกร

กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการช่วยเหลือ ดูแล และให้บริการเกษตรกรด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งเร่งรัดดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกษตรกรได้รับการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนอย่างสะดวกและรวดเร็ว โดยร่วมดำเนินการในงาน/โครงการ ดังนี้

2.5.1.1 การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เกิดภัยธรรมชาติต่าง ๆ จำนวน 7 ภัย ได้แก่ อุทกภัย วัตภัย ฝนแล้งและฝนทิ้งช่วง ศัตรูพืชและโรคพืชระบาด ช้างป่าทำลายพืชผลทางการเกษตร อัคคีภัย และดินโคลนทับถม กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรตามระเบียบ/มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยมีเกษตรกรที่ประสบภัยได้รับความช่วยเหลือจำนวน 389,742 ราย พื้นที่ทำการเกษตรได้รับความเสียหายจำนวน 3,906,369 ไร่ วงเงินให้ความช่วยเหลือ 5,836,645,915 บาท
- มติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้ดำเนินการโครงการ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรมีบทบาทในการดูแลระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรและฐานข้อมูลเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช สนับสนุนการดำเนินงานของพื้นที่ ดังนี้

โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2564/65

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2564 เห็นชอบให้ดำเนินโครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2564/65 พื้นที่เป้าหมายเอาประกันภัย รวมจำนวน 46 ล้านไร่ ความคุ้มครอง 8 ภัย ได้แก่ ภัยน้ำท่วม/ฝนตกหนัก ฝนทิ้งช่วง ลมพายุหรือพายุไต้ฝุ่น ภัยอากาศหนาว ลูกเห็บ ไฟไหม้ ภัยจากช้างป่า ศัตรูพืชและโรคระบาด ผลการดำเนินโครงการ มีเกษตรกรเข้าร่วม 3,594,551 ราย พื้นที่ 43,399,294.75 ไร่ ค่าเบี้ย 3,840.58 ล้านบาท ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์จ่ายค่าสินไหมทดแทนให้เกษตรกรแล้ว 84,021 ราย พื้นที่ 908,905.29 ไร่ วงเงิน 1,110.57 ล้านบาท

โครงการประกันภัยข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีการผลิต 2564/65

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2564 เห็นชอบให้ดำเนินโครงการประกันภัยข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีการผลิต 2564/65 พื้นที่เป้าหมายเอาประกันภัย รวมจำนวนไม่เกิน 2.86 ล้านไร่ ความคุ้มครอง 8 ภัย ได้แก่ ภัยน้ำท่วม/ฝนตกหนัก ฝนทิ้งช่วง ลมพายุหรือพายุไต้ฝุ่น ภัยอากาศหนาว ลูกเห็บ ไฟไหม้ ภัยจากช้างป่า ศัตรูพืชและโรคระบาด ผลการดำเนินโครงการฯ มีเกษตรกรเข้าร่วม 96,620 ราย พื้นที่ 1,595,192.25 ไร่ ค่าเบี้ย 274.32 ล้านบาท ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์จ่ายค่าสินไหมทดแทนให้เกษตรกรแล้ว 2,528 ราย พื้นที่ 18,069.17 ไร่ วงเงิน 27.09 ล้านบาท

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมโรคใบด่างมันสำปะหลังแบบครอบคลุมพื้นที่

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2564 เห็นชอบให้ดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมโรคใบด่างมันสำปะหลังแบบครอบคลุมพื้นที่ เพื่อตัดวงจรการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง โดยการทำลายต้นมันสำปะหลังที่เป็นโรคครอบคลุมพื้นที่ที่พบการระบาด และเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งจัดหาท่อนพันธุ์สะอาดให้กับเกษตรกรผลการดำเนินงาน กำจัดต้นมันสำปะหลังเป็นโรคใบด่างมันสำปะหลังได้ จำนวน 65,440.64 ไร่ ในพื้นที่ 28 จังหวัด เกษตรกรได้รับเงินชดเชยการทำลายต้นมันสำปะหลังที่เป็นโรคใบด่างในพื้นที่ระบาดจำนวน 5,249 ราย วงเงิน 141.35 ล้านบาท และเนื่องจากฤดูกาลผลิตมันสำปะหลังไม่สอดคล้องกับแผนการใช้จ่ายเงินตามปีงบประมาณ คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติขยายระยะเวลาดำเนินโครงการไปถึงเดือนมีนาคม 2565 เพื่อสนับสนุนท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดให้กับเกษตรกรที่มีความประสงค์ขอรับท่อนพันธุ์ จำนวน 4,628 ราย ในพื้นที่ 21 จังหวัด โดยสามารถจัดหาท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดและทนทานต่อโรคได้ จำนวน 25.51 ล้านลำ ครอบคลุมพื้นที่ปลูก 51,018 ไร่

2.5.1.2 การประกันพืชผลเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร

รัฐบาลได้กำหนดให้การประกันพืชผลเป็นหนึ่งในมาตรการสำคัญที่ใช้เป็นเครื่องมือช่วยเหลือเกษตรกรในการจัดระบบการเงิน เพื่อคุ้มครองต้นทุนการผลิตเมื่อเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ คุ้มครองปริมาณผลผลิตที่ลดต่ำลง และคุ้มครองราคาผลผลิตที่ผันผวน ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพทางรายได้และความมั่นคงในอาชีพให้แก่เกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตรมีบทบาทในการดูแลระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรและฐานข้อมูลเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช สนับสนุนการดำเนินงานของพื้นที่ในโครงการประกันรายได้ ดังนี้

โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2563/64

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2563 เห็นชอบให้ดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปี 2563/64 วงเงิน 1,912,210,245 บาท เป้าหมายเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร และแจ้งวันเพาะปลูกตั้งแต่ 1 มิถุนายน 2563 - 31 พฤษภาคม 2564 ผลดำเนินงาน วันที่ 31 มกราคม 2565 จัดส่งข้อมูลเกษตรกรให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 383,080 ครัวเรือน 674,627 แปลง พื้นที่ 6,482,180 ไร่ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรโอนเงินชดเชยส่วนต่างให้เกษตรกร จำนวน 315,294 ครัวเรือน วงเงิน 1,234.56 ล้านบาท

โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ปี 2563/64

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2563 เห็นชอบให้ดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ปี 2563/64 วงเงิน 9,789,981,798.40 บาท เป้าหมายเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร และแจ้งวันเพาะปลูกตั้งแต่ 1 เมษายน 2563 - 31 มีนาคม 2564 ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2564 ขยายเวลาการแจ้งเพาะปลูกเป็น 1 ตุลาคม 2562 - 31 มีนาคม 2564 ผลดำเนินงาน วันที่ 31 มกราคม 2565 จัดส่งข้อมูลเกษตรกรให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 623,930 ครัวเรือน 919,303 แปลง พื้นที่ 8,961,637 ไร่ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรโอนเงินชดเชยส่วนต่างให้เกษตรกร จำนวน 543,982 ครัวเรือน วงเงิน 3,609,708,336.13 บาท

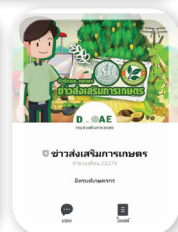
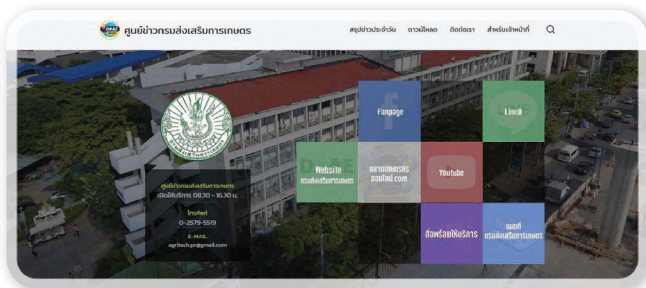

2.5.2 การประชาสัมพันธ์

สร้างการรับรู้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบ ในงานส่งเสริมการเกษตรทุกระดับ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่และเกษตรกร ทำให้เกิดการรับรู้ และสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร

2.5.2.1 การสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารงานส่งเสริมการเกษตร

ดำเนินการบริหารจัดการประเด็นประชาสัมพันธ์ผ่านคณะทำงานประชาสัมพันธ์เพื่อกำหนดประเด็นสื่อสารเอกภาพสอดคล้องกับนโยบาย ทิศทางการดำเนินงาน และผลการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร โดยมีหน่วยงานในส่วนภูมิภาคกำหนดประเด็นประชาสัมพันธ์ เน้นการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การทำงานเชิงบูรณาการสร้างเครือข่าย การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ การเชื่อมโยงตลาด ตัวอย่างความสำเร็จของเกษตรกรและชุมชน โดยเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่น และสื่อออนไลน์เป็นหลัก โดยมีช่องทางการเผยแพร่ เช่น สื่อมวลชนกระแสหลัก ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ ช่องทางออนไลน์ของกรมส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ Facebook Fanpage ประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตร Line Official Account ข่าวส่งเสริมการเกษตร (@doae.news) YouTube Channel DOAE live Website และศูนย์ข่าวส่งเสริมการเกษตร (<https://doaenews.doae.go.th>) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สามารถผลิตและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารส่งเสริมการเกษตร จำนวน 11,941 ครั้ง

2.5.2.2 การผลิตและเผยแพร่สื่อถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร

ผลิตและเผยแพร่สื่อถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตรตามความต้องการกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพของเกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย ได้แก่

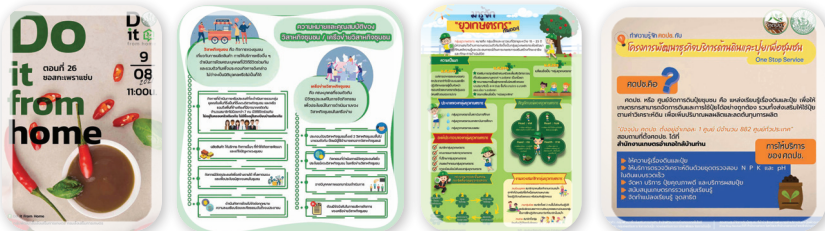
- **สื่อสิ่งพิมพ์** เช่น วารสารส่งเสริมการเกษตร เอกสารคำแนะนำความรู้ทางการเกษตร และแผ่นพับความรู้ทางการเกษตร

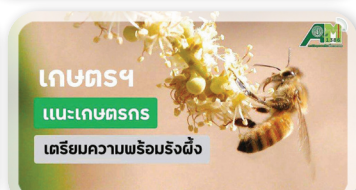
- **สื่อโทรทัศน์** เช่น สารคดีความรู้ทางการเกษตรทางโทรทัศน์ รายการ “เกษตรมิติใหม่” เผยแพร่ในรายการข่าวเช้าไทยรัฐ ทางไทยรัฐทีวี ช่อง 32 HD และรับชมย้อนหลังได้ที่ Facebook Fanpage : เกษตรมิติใหม่ และ Youtube : กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร

● **สื่อดิจิทัล** เช่น แอนิเมชันความรู้ทางการเกษตรผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย รายการ “รอบรู้ รอบด้านการเกษตร” เผยแพร่ผ่าน Facebook Fanpage : รอบรู้ รอบด้านการเกษตร และ Youtube : กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และคลิปวิดีโอความรู้การเกษตร รายการ Do it From Home กรมส่งเสริมการเกษตร เผยแพร่ผ่าน Facebook Fanpage : Do it From Home กรมส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งการผลิตชุดความรู้สื่อส่งเสริมการเกษตรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ประเภท Infographic และ Motion Graphic และวีดิทัศน์สนับสนุนกิจกรรม/โครงการ

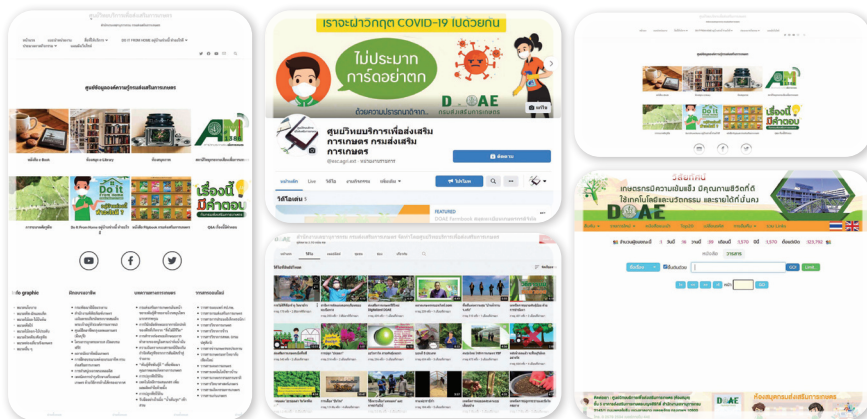

● **สื่อวิทยุ** เช่น รายการวิทยุ 1,170 เทป สปอตและสารคดีความรู้ทางการเกษตร และสื่อเสียง เผยแพร่ผ่านสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร AM 1386 KHz. เว็บไซต์วิทยุออนไลน์ www.am1386.com รวมทั้ง สถานีวิทยุเครือข่าย ควบคู่ไปกับการเผยแพร่ผ่าน Facebook : am1386 สถานีวิทยุเพื่อการเกษตร และ Youtube : AM1386 Radio

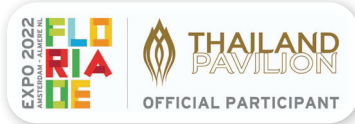
2.5.2.3 การรวบรวมจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศองค์ความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร

จัดเก็บข้อมูลข่าวสารตามลักษณะการใช้งานของผู้รับบริการเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ครอบคลุมทั่วถึง โดยผ่านสื่อออนไลน์/สื่อโซเชียลมีเดีย เช่น <https://esc.doe.go.th> Facebook : <https://www.facebook.com/esc.agri.ext> YouTube Channel : <https://www.youtube.com/> ศูนย์วิทยบริการเพื่อส่งเสริมการเกษตร Twitter : <https://twitter.com/kasetervice> ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ <http://library.doe.go.th> และระบบ Digital Signage

2.5.2.4 การประชาสัมพันธ์ในต่างประเทศ

งาน The International Horticultural Expo (EXPO 2022 Floriade Almere) ครั้งที่ 7 จะจัดขึ้นระหว่างวันที่ 14 เมษายน 2565 - วันที่ 9 ตุลาคม 2565 ณ เมือง Almere ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ วัตถุประสงค์ของการจัดงานเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เข้าชมงาน ให้ดำเนินชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และมีชีวิตที่มีสุขภาพดีขึ้น ประเทศไทยเข้าร่วมงานภายใต้แนวคิด TRUST Thailand เพื่อแสดงถึงภาพลักษณ์ของประเทศไทย การสร้างความเชื่อมั่นในด้านการเกษตร อาหาร วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ.2564 เป็นการเตรียมการดำเนินการและบริหารจัดการโครงการโดยได้มีสำนักงาน EXPO 2022 Floriade Almere ตั้งอยู่ที่กรมส่งเสริมการเกษตร ทำหน้าที่ประสานงานติดต่อกับ Floriade

2.5.3 การเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรและการปรับวิธีการทำงานสู่ New Normal

2.5.3.1 งานพัฒนาองค์กรและบุคลากร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กรมส่งเสริมการเกษตร มีแผนพัฒนาและยกระดับศักยภาพบุคลากร เน้นการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เพื่อให้บุคลากรทุกระดับมีความพร้อมในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน รวมทั้งสามารถรับมือต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน มีการบูรณาการกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง แลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานสู่ความเป็นปกติใหม่ (New Normal) ผลการดำเนินงานในช่วงไตรมาสที่ 1 และ 2 สามารถพัฒนาบุคลากรได้ตามรูปแบบและเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ หลังจากนั้น สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกใหม่ ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการฝึกอบรมทุกหลักสูตรที่กำหนดไว้ในไตรมาสที่ 3 - 4 เป็นรูปแบบออนไลน์ (Online Training) แต่ยังคงความเข้มข้นของเนื้อหาวิชาการต่าง ๆ และใช้รูปแบบการพัฒนาอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น การสอนงาน (Coaching) การฝึกปฏิบัติงานไปพร้อมการทำงานจริง (On the Job Training) เป็นต้น โดยหลักสูตรที่จัดโดยกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 43 หลักสูตร เจ้าหน้าที่ได้รับการอบรม จำนวน 4,546 คน และหลักสูตรที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก จำนวน 8 หลักสูตร เจ้าหน้าที่ได้รับการอบรม จำนวน 524 คน นอกจากนี้ มีการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมส่งเสริมการเกษตร (DOAE e-Learning) จำนวน 1,383 คน

สำหรับการเตรียมความพร้อมให้เจ้าหน้าที่กลุ่มคนรุ่นใหม่ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการตนเองเมื่อต้องเผชิญสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง ได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมหลักสูตร “นักบริหารส่งเสริมการเกษตร ระดับต้น (นสต.) และหลักสูตรนักบริหารส่งเสริมการเกษตร ระดับกลาง (นสก.)” ซึ่งได้รับการรับรองหลักสูตรเทียบเท่ากับหลักสูตรนักบริหารการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารส่งเสริมการเกษตร ระดับต้น (นสต.) จะได้รับเข็มวิทยฐานะ “ส่งเสริมการเกษตรทักษะพัฒนา” และหลักสูตรนักบริหารส่งเสริมการเกษตร ระดับกลาง (นสก.) จะได้รับเข็มวิทยฐานะ “ส่งเสริมการเกษตรวิชาบูรณ” ถือเป็นความภาคภูมิใจของผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารของกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นอย่างมาก

2.5.3.2 บุคคลและหน่วยงานดีเด่น ประจำปี 2564

กรมส่งเสริมการเกษตรได้พิจารณาเห็นว่า บุคลากรและหน่วยงานเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากร สนับสนุนการรำนักส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานให้สามารถทำงานตามบทบาทหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ มีการบริหารงานในหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้บุคคลและหน่วยงานที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น ให้ได้รับการยกย่อง เผยแพร่เกียรติคุณ ตลอดจนเกิดความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร จึงได้คัดเลือกบุคคลและหน่วยงานดีเด่น ประจำปี 2564 ดังนี้

● กลุ่มบุคคลดีเด่น

เกษตรตำบลดีเด่น รางวัลชนะเลิศ

นายอาหมาด มณีหล้าสีะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักงานเกษตรอำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลงานดีเด่น

1. การขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมกลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียน ตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. การขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชนต้นแบบ : วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงหมูหลุมบ้านสวนกล้วย
3. การขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสาน อำเภอเวียงสระ

เกษตรตำบลดีเด่น รางวัลชนะเลิศ

นายสิทธิเดช โสภา เกษตรอำเภอ (นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ)
สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ผลงานดีเด่น

1. โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว ปี 2561 ตำบลนาข้าว อำเภอเชียงคาน
2. การพัฒนาระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่มะม่วง ตำบลบุษมี ปี 2562
3. โครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา ปี 2561/2562

นักส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัดดีเด่น รางวัลชนะเลิศ

นายดุรงค์รัตน์ พุทธิเกษุช นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กลุ่มส่งเสริม
และพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดระนอง

ผลงานดีเด่น

1. โครงการยกระดับการผลิตสินค้าที่เป็นอัตลักษณ์และเหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ของภาค ปี 2563
2. โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563
3. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการผลิตทุเรียนและมังคุดคุณภาพ ตามแผนปฏิบัติการของจังหวัดระนอง ปี 2561

นักส่งเสริมการเกษตรส่วนกลางดีเด่น รางวัลชนะเลิศ

นางพิมพ์สิริ หอสุวรรณานนท์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กลุ่มพัฒนาแม่บ้านเกษตรกรและเคหกิจเกษตร กองพัฒนาเกษตรกร
ผลงานดีเด่น

1. การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer
2. การดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่
3. การพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสนับสนุนดีเด่น รางวัลชนะเลิศ

นางสาวณัฐธิดา กิมแก้ว เจ้าหน้าที่งานธุรการปฏิบัติงานสำนักงานเกษตรอำเภอกระเส็นนิจ์
จังหวัดสงขลา

ผลงานดีเด่น

1. การดำเนินงานรื้อถอนบ้านพักเรือนแถว 2 ห้องนอน 3 ยูนิต และบ้านพักเกษตร
ตำบลเกาะใหญ่ ของสำนักงานเกษตรอำเภอกระเส็นนิจ์
2. การเบิกจ่ายงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้าง
3. การปรับปรุงภูมิทัศน์และกิจกรรม 5 ส

ประเภทเกษตรตำบลดีเด่น (พนักงานราชการ) รางวัลชนะเลิศ

ว่าที่ ร.ต.หญิงพัทธ์ธีรา ศรีสุวรรณ ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานเกษตรอำเภอปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี

ผลงานดีเด่น

1. การสร้างกลุ่มยุวเกษตรกรต้นแบบอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
2. การยกระดับสินค้าผลผลิตเกษตรของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
3. การพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนสู่การเป็นผู้ประกอบการในระดับที่สูงขึ้น

● หน่วยงานดีเด่น

รางวัลชนะเลิศ สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี

ผลงานดีเด่น

1. การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่สับปะรดผลสด ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี
2. การส่งเสริมตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย จังหวัดราชบุรี
3. โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริบ้านป่อหวี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

2.5.3.3 พัฒนาระบบการทำงานส่งเสริมการเกษตร

ปรับระบบการส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบ e-Extension ใช้เวทีตามระบบส่งเสริมการเกษตรเป็นกลไกหลักในการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับหน่วยงานในส่วนภูมิภาค ตั้งแต่วางแผนการดำเนินงาน การขับเคลื่อนงาน การกำกับติดตาม ได้ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารดำเนินการผ่านระบบ Video Conference แอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น การประชุมแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting เพื่อแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของพื้นที่

2.5.3.4 พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางด้านดิจิทัล

สนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และการให้บริการ โดยใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ข้อมูลเชิงพื้นที่ และฐานข้อมูลอื่น ๆ มาเชื่อมโยง วิเคราะห์ และประยุกต์ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้ปรับวิธีการทำงานสู่ความปกติใหม่ (New Normal) เพื่อพัฒนากรมส่งเสริมการเกษตรสู่การเป็น Digital DOAE เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานและรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงได้ ดังนี้

ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-MAP)

ระบบให้บริการข้อมูลพื้นฐานเชิงพื้นที่ด้านการเกษตรของหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำหรับใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรให้สอดคล้องกับสภาพความเหมาะสมของปัจจัยการผลิตและการตลาดในพื้นที่ เกษตรกรสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจให้ตรงตามศักยภาพพื้นที่ พร้อมผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตรในรูปแบบสถิติ กราฟ และการแสดงเชิงแผนที่ ใช้เป็นแนวทางในการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าเกษตร

ระบบบริการข้อมูลแผนที่ส่งเสริมการเกษตร (SSMAP)

ระบบคลังข้อมูลแผนที่ของกรมส่งเสริมการเกษตร ที่สามารถนำข้อมูลแผนที่มาประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลการเกษตร ทำให้ทราบศักยภาพแปลงเพาะปลูก มีประโยชน์ต่อทั้งเกษตรกร เจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการ โดยเกษตรกรสามารถตรวจสอบพื้นที่เพาะปลูกของตนเองได้จากข้อมูล เช่น ชั้นความเหมาะสมของดินต่อการปลูกพืชเศรษฐกิจ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสามารถวิเคราะห์พื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่รับผิดชอบของตนเองเพื่อวางแผนส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสม และผู้ประกอบการเกษตรมีข้อมูลแหล่งเพาะปลูกพืชจากการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเพื่อรวบรวมสินค้าเกษตรได้

ระบบฐานข้อมูลการจำหน่ายพืชพันธุ์ดี

เพิ่มช่องทางการติดต่อให้เกษตรกร ผู้ประกอบการทางการเกษตร และผู้ที่สนใจสามารถเข้าถึงแหล่งพืชพันธุ์ดีได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้น เปรียบเสมือนมีเมนูแสดงพืชพันธุ์ดีที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และราคาที่เหมาะสม โดยผู้ที่สนใจสามารถเลือกหาชนิดพืชที่ต้องการ และสามารถทำการสั่งซื้อ/ส่งจองพืชพันธุ์ดีผ่านระบบออนไลน์ได้ อีกทั้งยังสามารถเข้าไปศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับพืชพันธุ์ดี เช่น การปลูก การดูแลรักษา การผลิตขยาย เป็นต้น

แอปพลิเคชัน “Farmbook” สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

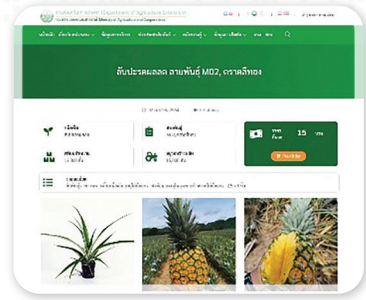
พัฒนาขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชไว้แล้วกับกรมส่งเสริมการเกษตร สามารถปรับปรุงข้อมูลการเพาะปลูกได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องเดินทางไปติดต่อเจ้าหน้าที่ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ มีฟังก์ชันการใช้งานที่ครอบคลุมเสมือนการดำเนินการแจ้งปรับปรุงและตรวจสอบข้อมูลที่สำนักงานเกษตรอำเภอ และยังสามารถตรวจสอบการเข้าร่วมมาตรการกับทางภาครัฐได้ด้วยตนเอง

แอปพลิเคชัน “รู้ดิน รู้ปุ๋ย”

ให้บริการคำแนะนำการใช้ปุ๋ยตามวิเคราะห์ดิน และจัดการร้านค้าของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ประกอบด้วย ส่วนให้คำแนะนำการใช้ปุ๋ยตามวิเคราะห์ดิน การคำนวณต้นทุนและผลผลิต และการส่งจองปุ๋ย เปรียบเทียบกับการใช้ปุ๋ยตามวิธีการเดิมของเกษตรกร และส่งจองปุ๋ยผ่านศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนได้นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือช่วยอำนวยความสะดวกในการทำงานให้กับนักส่งเสริมการเกษตรเพื่อให้มีข้อมูลทางวิชาการดินปุ๋ยที่ถูกต้องแม่นยำ ทำให้เจ้าหน้าที่เป็น Smart Extensionist นำความรู้ที่ได้ไปแนะนำส่งเสริมให้สมาชิกศูนย์ดินปุ๋ยชุมชน หรือเกษตรกรที่เป็น Smart farmer ได้มีความรู้ในจัดการดินปุ๋ยที่ถูกต้อง และสนับสนุนให้ศูนย์ดินปุ๋ยชุมชนดำเนินธุรกิจบริการดินปุ๋ยในชุมชนได้ด้วยตัวเอง จนเกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

แอปพลิเคชัน DOAE Pest Forecast

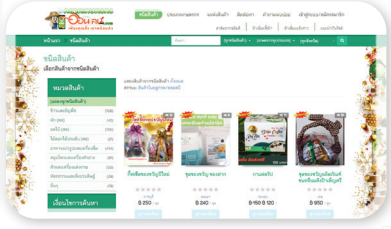
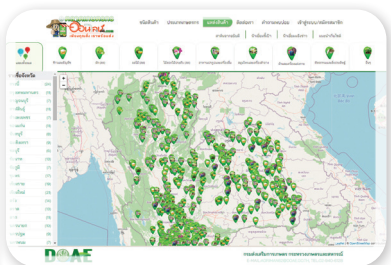
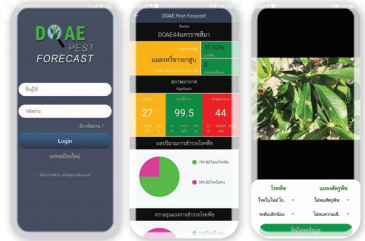
พัฒนาขึ้นเพื่อการจัดการศัตรูพืชอย่างเป็นระบบ เป็นเครื่องมือให้กับเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก 8 ชนิด ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง มะพร้าว ทูเรียน และพืชผัก ใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยวินิจฉัย พยากรณ์การระบาดและแจ้งเตือนเฝ้าระวัง

พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการจัดการเพื่อป้องกันการระบาดเป็นรายชนิดศัตรูพืช ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้สำรวจจัดเก็บข้อมูลศัตรูพืชจากการถ่ายภาพศัตรูพืชในแปลงร่วมกับข้อมูลสภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยส่งเสริมการระบาดแบบอัตโนมัติ ณ เวลาที่พบการระบาดศัตรูพืช พร้อมทั้งการตรวจสอบประเมินความถูกต้องของข้อมูลการสำรวจเพื่อสร้างปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ช่วยวินิจฉัยและการพยากรณ์การระบาดให้เกิดความแม่นยำต่อไป โดยหากการพัฒนาถึงระดับที่พร้อมใช้งาน จะเสมือนมีเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญด้านอารักขาพืชอยู่ใกล้ตัว เป็นเครื่องมือช่วยวางแผนการจัดการศัตรูพืชอย่างเป็นระบบ มีการพยากรณ์และเตือนการระบาดและให้คำแนะนำในการจัดการได้ก่อนเกิดความเสียหาย

เว็บไซต์ตลาดเกษตรออนไลน์.com

รวบรวมข้อมูลสินค้าเกษตร พร้อมข้อมูลช่องทางการติดต่อซื้อขายแบบออนไลน์โดยตรงกับเกษตรกร โดยสินค้าที่จำหน่ายได้ผ่านการคัดสรรจากคณะทำงานฯ ระดับจังหวัด กำกับด้วยคณะกรรมการระดับประเทศ ประกอบด้วยสินค้า ทั้งผลผลิตสด สินค้าแปรรูป จำนวน 9 หมวด ได้แก่ ข้าวและธัญพืช ผัก ผลไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ อาหารแปรรูปและเครื่องดื่ม สมุนไพรและเครื่องสำอาง ผ้าและเครื่องแต่งกาย หัตถกรรม และสิ่งประดิษฐ์ และสินค้าอื่น ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานต่าง ๆ เช่น GAP HACCP มผช. ฮาลาล อย. เป็นต้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้พัฒนาระบบให้เกษตรกรที่มีความสนใจมีสินค้าที่ได้มาตรฐาน และมีความพร้อมในการขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ สมัครเข้าร่วมโครงการได้ด้วยตนเองผ่านเว็บไซต์ ตลาดเกษตรออนไลน์.com โดยในแต่ละจังหวัดจะมีคณะกรรมการพิจารณาคุณสมบัติและอนุมัติการเข้าร่วมสมาชิก พร้อมทั้งกำกับ ติดตามการปรับปรุงข้อมูลสินค้าให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

2.5.4 การร่วมมือด้านการเกษตรกับต่างประเทศ

ดำเนินความร่วมมือกับต่างประเทศภายใต้กรอบทวิภาคี กรอบพหุภาคี และองค์การระหว่างประเทศ ตามข้อตกลงหรือพันธะกรณีที่มีระหว่างกัน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ทำให้ไม่สามารถเดินทางระหว่างประเทศเพื่อเข้าร่วมหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินงานทั้งในลักษณะการให้และรับความร่วมมือในรูปแบบการฝึกอบรมและการประชุมสัมมนา โดยใช้ช่องทางการประชุมทางไกลผ่านระบบต่างๆ เช่น Zoom Application, Skype หรือ Microsoft Team เป็นต้น ผลการดำเนินงานดังนี้

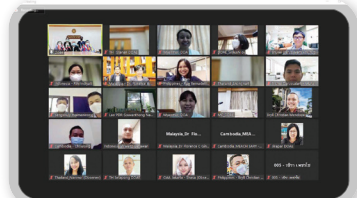
- ประชุม คณะทำงานสาขาส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตรอาเซียน (ASEAN Sectoral Working Group on Agricultural Training and Extension: AWGATE) ครั้งที่ 27 เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2564

- ดำเนินโครงการความร่วมมือระหว่างเยอรมัน-ไทย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการทำเกษตรแปลงใหญ่อย่างยั่งยืนในประเทศไทย ภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงอาหารและเกษตรแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ระยะเวลาดำเนินโครงการ 3 ปี (เดือนกันยายน 2563 - เดือนสิงหาคม 2566) คัดเลือกพื้นที่แปลงใหญ่ 4 ชนิดพืช ได้แก่ พืชผัก อ้อย มันสำปะหลัง และไม้ดอก รวม 8 แปลง ใน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ อุบลราชธานี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยสำรวจพื้นที่เก็บข้อมูลและจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการให้เกษตรกรแปลงใหญ่ได้เข้าร่วมวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการและหาแนวทางแก้ไขปัญหา

- ฝึกอบรมด้านการปฏิบัติงานเว็บไซต์ AWGATE (ในรูปแบบประชุมออนไลน์) ตามแผนปฏิบัติงานความร่วมมือในสาขาส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตรของอาเซียน พ.ศ. 2564 - 2568 (The Plan of Action of ASEAN Cooperation on Agricultural Training and Extension: POA - AWGATE 2021 - 2025) รัฐสมาชิกเข้าร่วมการอบรม ได้แก่ ประเทศไทย เนการาบรูไนดารุซซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ รัฐสมาชิกละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 16 คน

- สนับสนุนทุนศึกษาและทุนฝึกอบรมจากหน่วยงานภาคีต่างๆ ได้แก่ ทุน APO ทุน BIMSTEC ทุนรัฐบาลสหราชอาณาจักร ทุน TICA ทุนรัฐบาลสิงคโปร์ ทุนฝึกอบรมออนไลน์ของรัฐบาลสาธารณรัฐอินเดีย ทุนรัฐบาลกาตาร์ ทุนสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแม่ข่ายของ ทุนรัฐบาลสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ ทุน SEARCA ทุน RDA ทุนกระทรวงพาณิชย์ และทุนกรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมณฑลอานฮุย สาธารณรัฐประชาชนจีน รวมทั้งสิ้นกว่า 40 ทุน

2.5.5 ความร่วมมือกับหน่วยงานและภาคเครือข่าย

- **ส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ “ระบบบริหารจัดการแปลงเกษตรด้วยระบบเกษตรอัจฉริยะ (HandySense)”**

เป็นความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตร ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) เพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ “ระบบบริหารจัดการแปลงเกษตรด้วยระบบเกษตรอัจฉริยะ (HandySense)” ผ่านพื้นที่เป้าหมาย คือ ศูนย์ปฏิบัติการที่เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 10 ศูนย์ และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จำนวน 6 ศูนย์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ดำเนินการคัดเลือกเป้าหมายดำเนินการ จำนวน 16 ศูนย์ ประเมินพื้นที่เชิงประจักษ์ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการติดตั้งระบบ HandySense และถ่ายทอดความรู้และทักษะให้แก่บุคลากรด้านเกษตรอัจฉริยะ หลักสูตร เพื่อเพิ่มศักยภาพของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะระบบเกษตรอัจฉริยะระดับเบื้องต้น จำนวน 180 คน โดยอบรมทางออนไลน์

NECTEC

- สนับสนุนด้านวิชาการ / ระบบเกษตรอัจฉริยะ HandySense / ทุนสำหรับดำเนินการในศูนย์ปฏิบัติการ จำนวน 10 ศูนย์
- สนับสนุนเงินอุดหนุนดำเนินการใน ศพก. 6 จุด
- จัดหากลับเป้าหมาย 16 จุดสำหรับสร้างต้นแบบแปลงเรียนรู้

กรมส่งเสริมการเกษตร

- สร้างต้นแบบแปลงเรียนรู้ HandySense
- พัฒนากฎการเกษตรอัจฉริยะ (เกษตรกร และเจ้าหน้าที่)
- ถ่ายทอดความรู้แบบเข้มข้นสู่กลุ่มเป้าหมาย
- วิจัยถอดลงในศูนย์ปฏิบัติการ
- เผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

- ดำเนินการร่วมกับ 3 หน่วยงาน เนคเทค ธกส. และ กรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการความร่วมมือส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ฯ (HandySense)

วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาระบบแปลงเรียนรู้ “ระบบบริหารจัดการแปลงเกษตรด้วยระบบเกษตรอัจฉริยะ (HandySense)” ณ ศูนย์ปฏิบัติการ และ ศพก. • พัฒนาองค์ความรู้และทักษะวิทยากรระบบเกษตรอัจฉริยะ • ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกรและเจ้าหน้าที่
เป้าหมาย	<ul style="list-style-type: none"> • ศูนย์ปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร 10 ศูนย์ • ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร 6 ศูนย์

NECTEC

- สนับสนุนด้านวิชาการ / ระบบเกษตรอัจฉริยะ HandySense / ทุนสำหรับดำเนินการในศูนย์ปฏิบัติการ จำนวน 10 ศูนย์
- สนับสนุนเงินอุดหนุนดำเนินการใน ศพก. 6 จุด
- จัดหากลับเป้าหมาย 16 จุดสำหรับสร้างต้นแบบแปลงเรียนรู้

กรมส่งเสริมการเกษตร

- สร้างต้นแบบแปลงเรียนรู้ HandySense
- พัฒนากฎการเกษตรอัจฉริยะ (เกษตรกร และเจ้าหน้าที่)
- ถ่ายทอดความรู้แบบเข้มข้นสู่กลุ่มเป้าหมาย
- วิจัยถอดลงในศูนย์ปฏิบัติการ
- เผยแพร่และประชาสัมพันธ์

หน่วยงาน / พื้นที่เป้าหมาย

1. ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านนวัตกรรมเกษตรจังหวัดอุบลราชธานี
2. ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านนวัตกรรมเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา
3. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรอัจฉริยะกรมส่งเสริมการเกษตร
4. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรอัจฉริยะกรมส่งเสริมการเกษตร
5. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรอัจฉริยะกรมส่งเสริมการเกษตร
6. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรอัจฉริยะกรมส่งเสริมการเกษตร
7. ศูนย์ส่งเสริมฯ 2 จังหวัด
8. ศูนย์ส่งเสริมฯ 3 จังหวัดกรมส่งเสริมการเกษตร
9. ศูนย์ส่งเสริมฯ 9 จังหวัดกรมส่งเสริมการเกษตร
10. ศูนย์ส่งเสริมฯ 10 จังหวัดกรมส่งเสริมการเกษตร
11. เกษตรฯ ศก. ศูนย์เกษตรอินทรีย์ ช่างนาต้นน้ำ ตำบลนาหวาย จังหวัดบุรีรัมย์
12. ศูนย์ปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดสระบุรี
13. ศูนย์ปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดสระบุรี
14. ศูนย์ปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดสระบุรี
15. ศูนย์ปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดสระบุรี
16. ศูนย์ปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดสระบุรี

- **ความร่วมมือกับหน่วยงานและภาคีเครือข่ายเพื่อส่งเสริมสนับสนุน การบูรณาการร่วมกันในการพัฒนางานยุวเกษตรกร**

มูลนิธิส่งเสริมยุวเกษตรกรไทยในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดำเนินการผ่านโครงการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรที่จัดตั้งใหม่ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เพื่อเสริมสร้างและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรที่จัดตั้งใหม่หรือกลุ่มฟื้นฟู ในพื้นที่ 75 จังหวัด จำนวน 77 กลุ่ม ให้มีความเข้มแข็งและมีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่ม และทำให้สมาชิกยุวเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้และทักษะด้านการเกษตร เคหกิจเกษตร และเกิดเครือข่ายการดำเนินกิจกรรมกลุ่มยุวเกษตรกร โดยมูลนิธิส่งเสริมยุวเกษตรกรไทยฯ สนับสนุนงบประมาณให้แก่กลุ่มยุวเกษตรกรโดยตรง จำนวน 385,000 บาท

ชมรมนิสิตเก่าค่ายอาสาพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดำเนินการผ่านโครงการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนเกษตรศาสตร์อนุสรณ์ เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนเกษตรศาสตร์อนุสรณ์ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ชมรมนิสิตเก่าค่ายอาสาพัฒนาฯ สนับสนุนงบประมาณให้แก่กลุ่มยุวเกษตรกรจำนวน 10 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 150,000 บาท เพื่อปลูกฝังให้ยุวเกษตรกรมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม มีความภาคภูมิใจในการทำเกษตร พร้อมทั้งพัฒนาให้ยุวเกษตรกรมีความรู้ ประสบการณ์ ทักษะด้านการเกษตร เคหกิจเกษตร ทักษะการดำเนินชีวิต และมีผลผลิตทางการเกษตรเพื่อใช้ประกอบอาหารกลางวัน ที่มีคุณค่าทางโภชนาการในโรงเรียน

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ดำเนินการผ่านโครงการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มยุวเกษตรกรขึ้นในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จำนวน 18 แห่ง ในพื้นที่ 15 จังหวัด โดยนำแนวทางการดำเนินงานพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตรมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของเด็กและเยาวชนในสถานที่ควบคุม สนับสนุนให้ความรู้ทางวิชาการพัฒนาทักษะด้านการเกษตรและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รวมถึงการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม พัฒนาภาวะผู้นำ การอยู่ร่วมกันในสังคม และการพัฒนาอาชีพ เพื่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม อันจะนำไปสู่การปฏิบัติพึ่งพาตนเองและสามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติสุข และลดความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยตัว

- **ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานวิชาการ**

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มก.) พัฒนาวิสาหกิจชุมชนเป็นผู้ประกอบการเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน

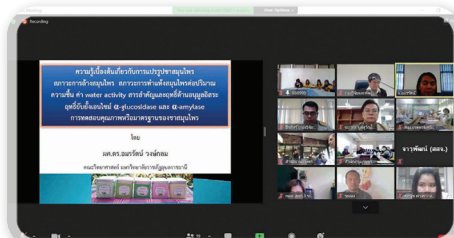
มหาวิทยาลัยขอนแก่น (มข.) ร่วมกันพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ในการวิเคราะห์พื้นที่ชุมชนแบบมีส่วนร่วมหลักสูตรเทคนิคการเขียนโครงการอย่างมืออาชีพ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (มอ.) นำผลงานวิจัยสูตรปุ๋ยที่ส่งเสริมสำหรับผักไฮโดรโปนิคส์ในโรงเรือนเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรในจังหวัดพังงา

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (มจ.) ร่วมขยายผลงานวิจัยการเปรียบเทียบระบบการให้น้ำในแปลงผักเพื่อประหยัดพลังงาน ณ แปลงเรียนรู้ภายในสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) จัดทำโครงการพัฒนาการจัดการศัตรูพืชอย่างเป็นระบบด้วยนวัตกรรมเพื่อเกษตรอัจฉริยะ (แอปพลิเคชัน DOAE Pest Forecast)

สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) ร่วมขยายผลงานวิจัยจำนวน 6 เรื่อง เกษตรกร จำนวน 295 ราย และเจ้าหน้าที่ จำนวน 161 ราย

ส่วนที่ 3

❖ รายงานการเงิน

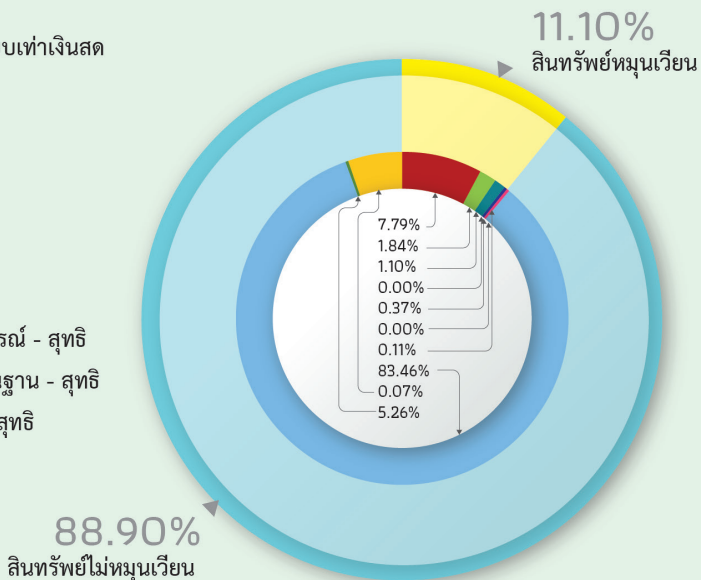
3.1 งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2564

หน่วยนับ : บาท

	ปี 2564	ปี 2563
สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	127,545,697.57	96,350,985.86
ลูกหนี้การค้า	30,045,600.00	30,095,600.00
ลูกหนี้อื่นระยะสั้น	18,047,588.41	75,962,510.15
เงินลงทุนระยะสั้น	43,066.75	43,066.75
วัสดุคงเหลือ	5,994,920.22	4,848,103.59
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	19,140.33	22,452.96
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	181,696,013.28	207,322,719.31
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		
ลูกหนี้ระยะยาว	1,861,323.00	1,861,323.00
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	1,365,981,143.45	1,335,532,286.89
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน - สุทธิ	1,085,851.75	2,968,514.96
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	86,087,998.29	59,580,046.88
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	1,455,016,316.49	1,399,942,171.73
รวมสินทรัพย์	1,636,712,329.77	1,607,264,891.04
หนี้สิน		
หนี้สินหมุนเวียน		
เจ้าหนี้การค้า	71,428,577.32	92,150,625.45
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น	37.10	368.36
เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	16,348,384.23	17,980,964.07
เงินอุดหนุนราชการรับจากคลังระยะสั้น	17,715,291.45	17,715,291.45
เงินรับฝากระยะสั้น	97,462,929.61	94,419,689.34
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	187,122.75	189,153.75
รวมหนี้สินหมุนเวียน	203,142,342.46	222,456,092.42
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	22,420,028.64	22,694,679.72
เงินอุดหนุนราชการรับจากคลังระยะยาว	8,189,325.00	8,189,325.00
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	285,617.09	285,617.09
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	30,894,970.73	31,169,621.81
รวมหนี้สิน	234,037,313.19	253,625,714.23
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	1,402,675,016.58	1,353,639,176.81
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		
ทุน	3,203,215,974.27	3,215,185,332.91
รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	(1,800,540,957.69)	(1,861,546,156.10)
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	1,402,675,016.58	1,353,639,176.81
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	1,636,712,329.77	1,607,264,891.04

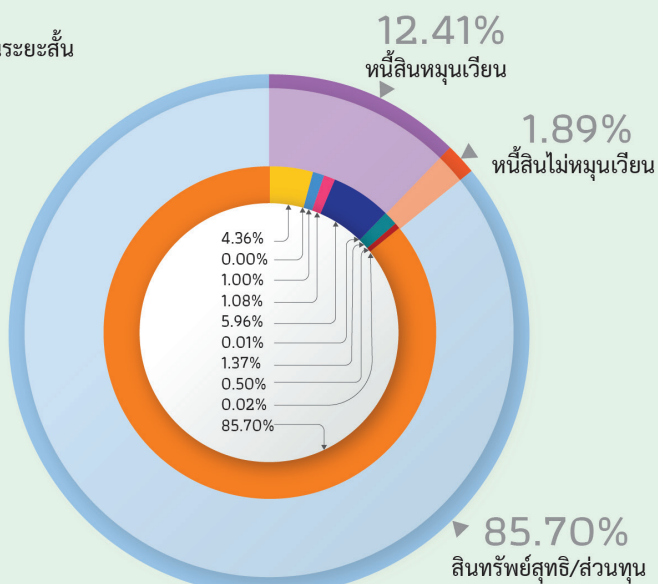
สินทรัพย์

- เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
- ลูกหนี้การค้า
- ลูกหนี้อื่นระยะสั้น
- เงินลงทุนระยะสั้น
- วัสดุคงเหลือ
- สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น
- ลูกหนี้ระยะยาว
- ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ
- สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน - สุทธิ
- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ

หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

- เจ้าหนี้การค้า
- เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น
- เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น
- เงินทดรองราชการรับจากคลังระยะสั้น
- เงินรับฝากระยะสั้น
- หนี้สินหมุนเวียนอื่น
- เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว
- เงินทดรองราชการรับจากคลังระยะยาว
- หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น
- สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

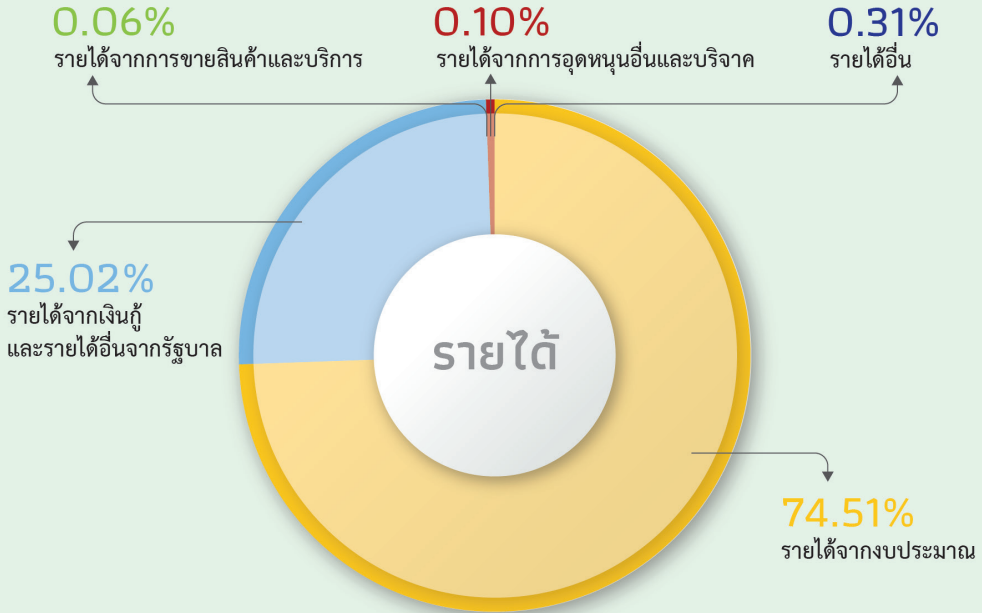

3.2 งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

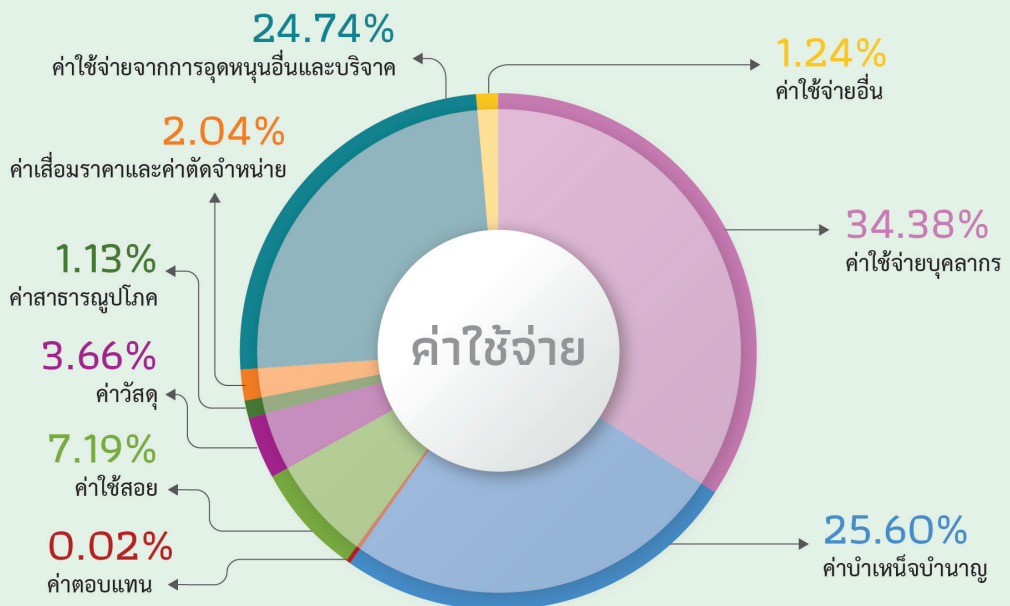
หน่วยนับ : บาท

	ปี 2564	ปี 2563
รายได้		
รายได้จากงบประมาณ	9,090,523,541.67	9,246,513,736.59
รายได้จากเงินกู้และรายได้อื่นจากรัฐบาล	3,052,143,363.90	
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	7,102,837.15	5,322,106.33
รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	12,559,132.49	58,336,044.70
รายได้อื่น	38,381,155.13	1,574,214.63
รวมรายได้	12,200,710,030.34	9,311,746,102.25
ค่าใช้จ่าย		
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	4,165,340,947.87	4,294,594,017.18
ค่าบำเหน็จบำนาญ	3,101,591,362.64	2,850,684,824.67
ค่าตอบแทน	2,994,871.50	2,594,351.00
ค่าใช้จ่ายสอย	871,082,579.31	1,200,078,808.16
ค่าวัสดุ	443,104,256.09	459,082,658.13
ค่าสาธารณูปโภค	137,246,276.34	136,027,174.62
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	247,804,472.80	929,975,753.36
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	2,997,148,359.69	2,000.00
ค่าใช้จ่ายอื่น	149,974,124.46	99,598,417.66
รวมค่าใช้จ่าย	12,116,287,250.70	9,972,638,004.78
รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายก่อนรายได้แผ่นดิน	84,422,779.64	(660,891,902.53)
รายการรายได้แผ่นดินสุทธิ		3,220.00
รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	84,422,779.64	(660,888,682.53)

รายได้

ค่าใช้จ่าย

กรมส่งเสริมการเกษตร
DEPARTMENT OF AGRICULTURAL EXTENSION
รางวัลส่งเสริมการเกษตร
ประจำปี 2564
รางวัลดีเด่น
กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประเทศไทย

กรมส่งเสริมการเกษตร
DEPARTMENT OF AGRICULTURAL EXTENSION
รางวัลส่งเสริมการเกษตร
ประจำปี 2564
รางวัลดีเด่น
กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประเทศไทย

ส่วนที่ 4

รางวัล

รางวัลจากหน่วยงานภายนอก

กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับรางวัลเลิศรัฐ (Public Sector Excellence Awards: PSEA) ซึ่งเป็นรางวัลเกียรติยศมอบให้หน่วยงานที่มุ่งมั่นปฏิบัติราชการจนประสบความสำเร็จ มีความเป็นเลิศแห่งหน่วยงานรัฐทั้งปวง รางวัลเลิศรัฐ มี 3 สาขา ได้แก่ สาขาบริการภาครัฐ สาขาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรได้รับ 2 รางวัล และเข้ารับมอบรางวัลเลิศรัฐประจำปี 2564 เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2564 ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Zoom Meeting) โดยมีนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานในพิธี โดยรางวัลเลิศรัฐที่ได้รับ คือ

- **รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรางวัลร่วมใจแอกัน ผลงานเรื่อง โครงการวิสาหกิจชุมชนภายใต้แปลงใหญ่ร่วมใจแอกันชุมชนผู้ปลูกกาแฟน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้รับรางวัลระดับดีเด่น**

สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ได้ดำเนินการส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรวิสาหกิจชุมชน อำเภอน้ำหนาว ร่วมพัฒนากระบวนการคิดร่วมกันในการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาชุมชนกำลังประสบ และถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ให้กับกลุ่มเกษตรกร เช่น การบริหารจัดการในรูปแบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน พร้อมทั้งพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็นผู้จัดการแปลงที่มีศักยภาพเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) และเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และต่อยอดไปถึงการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งโครงการดังกล่าวมาจากความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง สามารถทำให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ผลผลิตมีคุณภาพมาตรฐาน และชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติโดยรอบดีขึ้น และนำไปสู่การแก้ปัญหาความยากจนตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

● **รางวัลเลิศรัฐ สาขาบริการภาครัฐ ประเภทระดับการให้บริการ ที่ตอบสนองต่อสถานการณ์โควิด 19 ผลงานเรื่อง ระบบส่งเสริมการเกษตร ในสถานการณ์โควิด 19 เพื่อการรับบริการเกษตรอย่างยั่งยืน ได้รับรางวัล ระดับดี**

กรมส่งเสริมการเกษตรประสบความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานโดยใช้ระบบส่งเสริมการเกษตร (T&V System) มาปรับเปลี่ยนการทำงานสู่ระบบออนไลน์ และขับเคลื่อนระบบส่งเสริมการเกษตรผ่านโครงการต่าง ๆ ได้แก่ โครงการรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคผลไม้ภายในประเทศ (Eat Thai First) การแก้ปัญหาสินค้าเกษตรในสถานการณ์โควิด - 19 ผ่านเว็บไซต์ www.ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com โครงการฟาร์มตัวอย่าง โครงการตู้เย็นข้างบ้านต้านภัย COVID-19 โครงการบ้านพอเพียงเลี้ยงชีวิตสู้โควิด-19 โครงการฝึกออาชีพระยะสั้นกับกรมส่งเสริมการเกษตร (Do It From Home) และโครงการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งมีเป้าหมายในการดำเนินงานเพื่อให้เกษตรกรได้รับบริการทางการเกษตรที่ครบถ้วนรอบด้าน ได้รับพืชพันธุ์ดีสำหรับปลูกบริโภคภายในครัวเรือน และมีช่องทางจำหน่ายสินค้าออนไลน์ที่ดี การให้บริการของกรมส่งเสริมการเกษตรตอบโจทย์แก่เกษตรกรในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 อย่างแท้จริง

กรมส่งเสริมการเกษตร
ได้รับรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี พ.ศ. 2564
 สาขา การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
 ประเภทรางวัล ร่วมใจเกื้อกัน
ผลงานเรื่อง
 โครงการทวิสาขากิ่งชุมชน ภายใต้แปลงใหญ่ร่วมใจเกื้อกัน
 ชุมชนผู้ปลูกกาแฟพื้นบ้านจ.อุตรดิตถ์

ได้รับรางวัล ระดับ ดีเด่น

สาขาบริการภาครัฐ
 ประเภท ยกย่องการให้บริการที่ตอบสนอง
 ต่อสถานการณ์โควิด 19
ผลงานเรื่อง
 ระบบส่งเสริมการเกษตรในสถานการณ์โควิด 19
 เพื่อการรับบริการเกษตรอย่างยั่งยืน

ได้รับรางวัล ระดับ ดี

คณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปี 2564 ของกรมส่งเสริมการเกษตร

ประธานคณะกรรมการ

นางกุลฤดี พัฒนะอิ่ม

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านบริหาร

รองประธานคณะกรรมการ

นายวุฒิชัย ชินวงศ์

ผู้อำนวยการกองแผนงาน

คณะกรรมการ

นายคมกฤษ อุทะโก

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบและอัตรากำลัง กองการเจ้าหน้าที่

นางสาวประภัสสรณ์ วิริยาภรณ์

นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ กองคลัง

นางสาวนันทวัน ทองเบ็ญญ์

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาพื้นที่พิเศษ

กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร

นายจิรวิทย์ เสงหิรัญญวงษ์

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

นายสรายุทธ สิริภูษิต

ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

นางอาภัสสิริ จันทโรทัย

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีการฝึกอบรม

สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

นางสาวสุตภา ทอสมจิต

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กองพัฒนาเกษตรกร

นางสาวจุฬารณย์ นกสกุล

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการวินิจัยศัตรูพืช

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

นายสุธีร์ ชัยประเดิมศักดิ์

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร

นางศิริเพ็ญ ลากวงศ์เมธี

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

นางสุกัญญา ตู่แก้ว

ผู้อำนวยการกลุ่มผลิตและขยายพันธุ์พืช กองขยายพันธุ์พืช

นายไตรรัตน์ ตีสุน

หัวหน้าฝ่ายสารบรรณ สำนักงานเลขานุการกรม

นางสาวรัตนพร เลิศชู

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

คณะกรรมการและเลขานุการ

นางสาวอาภาภรณ์ มีนาพันธ์

ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล กองแผนงาน

คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

นางสาวเบญจวัลย์ มะลิลลา

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กองแผนงาน

รายงานประจำปี 2564 กรมส่งเสริมการเกษตร

พิมพ์ครั้งที่ 1 : เมษายน 2565

จัดพิมพ์โดย : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พิมพ์ที่ : บริษัท นวัตกรรมดาการพิมพ์ (ประเทศไทย) จำกัด

ISBN : 978-616-358-594-3

